

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pont sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 657.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS MUNKATARTÓ:
STAUBER JÓSEF.

Péntek, július 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: A miniszter — Arad ellen.**
- A tél-obstrukció.**
- Nem lesz lómészárszék.**
- Grófi rangra emelt aradmegyei földbirtokos**
- Egy gavalier szökése.**
- Dániel Tiber báró jelölése.**
- Obstrukció egy mandátum miatt.**
- A lóvasut megváltása.**
- Fegyelmi vizsgálat az aradi adókievítés miatt**
- Levél a vallásról. Irta: Rosenbaum Pál dr.**
- A gyulai polgármester fegyelmeje.**
- A megvásárolt sajtó.**
- Kristóffy vendége.**
- Zilinszky István kalandja.**
- Tárca: Kis költemények prózában.**
- Irta: Charles Baudelaire.**
- Csarnok: A megmáltott jövő. Irta: Csuka F.**

A miniszter — Arad ellen.

Arad, július 5.

Valósággal hihetetlen dolog az, ami ma egyik városi bizottság tárgyalásán napfényre került. Hihetetlen, mert senki sem gondolt volna olyan intézkedésre, amelylyel az új rendszer egyik minisztere megcsufolta a magyar bíróság hatáskörét, illetőségét s a jog érvényesülésének leg-
elemibb fogalmát. Nem volt reá eset, hogy az államhatalom egyik képviselője minden jogos indok nélkül egy magánvállalat miatt így beletaposson egy törvényhatóság autonómiájába. És legyen bár ez a kormány a „nagy kormány” nevével illetett, viseljen bár ez a miniszter olyan nevet, mely előtt tisztelettel hajtja meg a

fejét mindenki, aki magyar: ezt az esetet nem lehet, nem szabad szó nélkül hagynunk. Az az arculcsapás, melyet a kereskedelemügyi miniszter ennek a városnak adott, a város minden egyes polgárának szól. S habár itt zsong a fülünk körül a hatalomhoz simulók minden émelgős frázisa, dicsérete, hízeltége: ahhoz még mindig nem találunk elég nagynak egy minisztert, hogy ilyen inzultust tűnjünk el szó nélkül tőle.

A kereskedelemügyi miniszter állást foglalt abban a kérdésben, hogy az aradi lóvasut kizárólagossági joga kiterjed-e a nem közuti jellegű közlekedési vállalatok sinein a lefektetésére is, avagy nem. Állást foglalt pedig olyanformán, hogy átirta a belügyminiszterhez, kijelentvén, hogy amennyiben a lóvasut ellen indított pre-judiciális kereset folytán a bíróság ítéletileg ki is mondaná, miszerint a közlekedési vállalatok bejöhettek a város belterületére, s még akkor is ellenkező álláspontot fog elfoglalni.

Igy beszél egy magyar miniszter. Mit neki bíróság? Bíró, ítélet: mind Hekuba. O ellenkező álláspontot foglal el, mert az ő államtitkárja jelen volt egy félóráig, vagy mondjuk, két óráig tartó ankéten s e két óra alatt belelátott a szőnyegen levő ügy minden fázisába, minden részletébe s megalkotta magának azt a véleményét, hogy Arad városa Sobri Jóska mintájára ki akar fosztani egy érdemes vállalatot. Ezt pedig nem szabad tűrni.

És az államtitkár ur, aki a Fejérváry-kormány exponált emberei közül egyedül volt hazafi, az államtitkár ur, aki akkor épenugy viselkedett, mint azóta már elpurifikált hivataltársai: az államtitkár ur rohant a miniszteréhez. Informált, referált és ime, megszületett a csodabogár. A miniszter nem ismeri el magánjogi perekben illetékes fórumnak a bíróságot. Mert a bíróság, ahol három fórumon megy keresztül egy ilyen per, ahol pro és kontra a bizonyítékok, az adatok, a számok egész serege vonul fel, ahol az ügyet minden elképzelhető oldalról alaposan megvilágítják: hogy az ördögbe is tudna ez a bíróság helyesen dönteni? A miniszter, az más. O neki nem kell megvilágítás, bizonyíték, adat: ő hangulat szerint ítél. A világ csak hangulat.

A miniszternek alapjában nincsen semmi köze ehhez az egész kérdéshez. A pre-judiciális kereset, ha sikerre visz, teljesen fölöslegessé teszi az ő nézetnyilvánítását. Ez a városnak magánügye s ha százszor a kereskedelemügyi minisztertől függ is a vicinális sinek lefektetésére vonatkozó engedély: ezt köteles lesz megadni. Ez nem pártügy, amely ugy kezelődik, amint azt a pártvezér szent akaratára óhajtja. Ez nem vasuti főellenőrség, melyet tetszés szerint lehet osztogatni és megtagadni. Ez közérdek, egy 60000 lakosú város érdeke. Az egész nagyhangú kijelentés tehát csak akadémikus értékű, illetve értéktelenségű. Ami megdöbbenőt

Kis költemények prózában.

— Charles Baudelaire. —

Az ablakok.

Aki az ablakon kitekint, sohasem lát annyit, mint az, aki egy csukott ablakot néz. Nincs mélyebb, titkosabb, gazdagabb, homályosabb és káprázatosabb valami, mint a gyertyavilágított ablak. Amit a nap fényében láthatunk, soh' sincs olyan érdekes, mint az, ami az ablak üvege mögött történik. Ebben a fekete vagy fénylő nyílásban ott él az élet, álmodik az élet — szenved az élet.

A háztetők hullámain túl egy éltes és már ráncos szegény asszonyt vettem észre, aki mindig valami fölé támaszkodik és sohasem jár ki szobájából. Arcából, ruházatából, mozdulatából — semmiből majdnem — összeállítottam magamnak ennek az asszonynak történetét, vagy inkább: legendáját — és némelykor könyezve mondom el magamnak.

Ha egy szegény öreg ember lenne, ép oly könnyen állítottam volna össze az ő élettörténetét is.

Es lefékszem büszkén, hogy éitem és szenvedtem — másokban.

Talán azt fogjátok mondani: Biztos vagy e benne, hogy az a legenda az igazi? Lehet akár-milyen az a rajtam kívül levő igazság, ha csak segített élni, érezni, hogy vagyok és hogy mi vagyok.

A hamis pénz.

Amint távoztunk a tőzsdéből, barátom gondosan, válogatva felosztotta a pénzét: mellé nyének balzsabába csusztatta a kis aranypénzeket, a jobboldaliba az ezüst pénzeket; nadrágjának balzsabába egy csomó rézpénzt tett, a jobboldalon lévőbe pedig egy két frankos ezüstöt dugott, miután behatóan megvizsgálta.

— Mily különösen és pontosan osztja fel a pénzét, szólítam magamban.

Egy szegénnyel találkoztunk, aki reszketve tartotta felénk sípkáját. Nem ismerem nyugtalanítóbb dolgot, mint az ily esdeklő szemek néma beszédességét, amelyben annyi megalázkodás és annyi szemrehányás van az érző és benők olvasni tudó ember számára. A korbácsolt kutya könyező szeméből beszél ehhez hasonló bonyolult és mély érzelem.

Barátom alamizsnája sokkal tekintélyesebb volt az enyémnél. „Igaz van”, szólítam hozzá, „a meglepődés gyönyörén kívül, nincs nagyobb gyönyörűség, mint másoknak meglepetést okozni.” „A hamis pénz volt” válaszolta nyugodtan, mintha igazolni akarta volna pazarlását.

De az én nyomerult agyvelőmnél — mely mindig ott keres, „ahol nincs” — (mily farszító tehetséggel ajándékozott meg az isten!) hirtelen az a gondolata támadt, hogy barátomnak ez az eljárása csak úgy bocsátható meg, ha a szegény ördög életében eseményt akart előidézni és talán megismerni akarta azt a sokféle végzetes és egyéb következményt, melyet egy koldus birtokában levő hamis

pénzdarab vonhat maga után. Nem sokasodhat-e valódiakká? De viszont, nem viheti-e börtönbe tulajdonosát? Valami korcsmáros vagy pék például elfogatja mint pénzhamisítót, vagy hamis pénz terjesztőjét. De má-részt épp oly könnyen válhatik a hamis pénz egy szegény kis vállalkozó birtokában egy pár napi gazdagság forrásává. Így csapongott képzeletem, szárnyakat adva barátom szellemének és minden lehetséges feltevésből levonva minden lehető következtetést.

De barátom hirtelen félbeszakította álmodozásomat és saját szavaimat ismételve, így szólt: — Igaza van, nincs édesebb öröm annál mintha egy embernek többet adunk, mint a mennyit remélt.

Mélyen a szemébe néztem és elborzadtam, midőn láttam, hogy szemem kétségkívül a fogulatlanok voltak. Tisztán láttam ekkor, hogy egyuttal akart könyörületes lenni és jó üzletet csinálni; negyven soust nyerni és megnyerni Isten szívet; gazdálkodva hozzájutni a paradicsomhoz — végre, ingyen megkaparítani a jótékony ember hírét. A bűnös élvezet kívánságát, melylyel az imént gyanúsítottam, majdnem megbocsátottam neki, bár különösnek találtam volna, hogy a szegények felléptetésében leli mulatságát; de sohasem fogom megbocsátani számításának butaságát. Kinézést sohasem érdemel a gonosz, de ha tudja, hogy az, mégis van valamelyes érdem benne: a jóvátehetőlen bűnök legnagyobbika: rosszat tenni — butaságból.

benne: az a miniszternek a független bírósággal való szembehelyezkedése. Mint-ha itt is törvénytírásról lenne szó.

Meglehet, sőt valószínű, hogy ez az intézkedés nem a miniszter agyából pattant ki. De amit a miniszter aláír, azért a miniszter felelős.

Ha van önérték ebben a városban, melyet felsőbb helyen úgy kezelnek, mint valami kalózkodó senkit: erre a pofonra megadja a méltó választ. A méltó választ, amely nem lehet más, mint erélyes visszautasítása a prepotens modornak s a bíróságok előzetes befolyásolásának.

Es a végén egy tanulságot le kell vonnunk ebből az esetből. Ha az ankét alkalmából nem tesz senki olyan indítványt, hogy a város próbáljon ismét tárgyalni a megváltás iránt a lóvasutttal: mindez nem történt volna meg. Es nem történt volna meg akkor sem, ha ennek a szerencsétlen városnak képviselője volna, aki megvédené az ilyen inzultusoktól. De nincs.

§.

A fél-obstrukció. A föllirati vita.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5.

Ma minden képviselő azzal kelt föl, hogy „legyen vége a vitának!” Már mint a föllirati vitának. Hiszen már két (2) nap óta tart, húzódik, vonszolódik, hőmpölyög — csak természetes hát, hogy türelmetlenek az emberek.

— Legyen vége! — zeng végig a folyósokon.

— Legyen! — bugja a visszhang.

Lesz-e foganatja ezeknek a kívánságoknak? A jó Isten, meg *Vlad* Aurél a megmondhatója.

Az igazat megvallva azonban, a föllirat nem abszorbeálja teljesen az érdeklődést. Itt van a fiumei botrány, a fiumei lopás, a fiumei

rablás, a fiumei briganti-hadjárat: — ahogy tetszik. Ehhez hozzácsúmul — „mint repkény a tölgyhöz”, vagy megfordítva a lapszubbvenciók dolga. Ezeket firtatják, piszkálják, kavarják, főzik, zuzzák. De mindez csak bevezetés. A nagy nap a szombati nap lesz, amikor *Szász József* interpellálni fog.

— Igaz ez? — kérdezik *Szász Józseftől*.

— Persze, hogy igaz! — hangzik a válasz — már be is jelentettem *Wekerléné*. Még aktákat is fogtok látni szombaton.

Aktákat? . . . Brrr! Van hát kilátás egy kis zaira. Ez a lagymatag hangulat, amely most rátelepszik a Hátra, eltakarodik, és lesz majd „hosszantartó mozgás” . . . „megújuló zaj” . . . „viharos láрма” . . . Csak hadd jöjjön!

Tudósításunk a mai ülésről:

(Folyó ügyek.)

Egyetlen képviselő nem volt az ülésteremben, amikor

Justh Gyula elnök pontban tíz órakor megnyitja az ülést. Mindenekelőtt hitelesítik az elmúlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy *Issekutz Győző* négy heti szabadságot kér.

A Ház megadja a szabadságot.

Elnök jelenti, hogy *Battik Udön* képviselő megszüntette összeférhetlenségi esetét. Felszólja, hogy mely bizottságok alakultak meg és felszólítja a még meg nem alakult bizottságokat, a holnapi megalkulásra. Ezután felhívja azokat a bizottsági tagokat, akik még esküjüket le nem tették, hogy azt megtegyék. A bizottsági tagok leteszik az esküt.

(Nincs rózsás helyzet.)

Következik a föllirati vita folytatása.

Giesswein Sándor: Hivatkozik *Polit Mihály* beszédére, aki azt mondta, hogy nincs ellenzéke a Háznak, pedig egészséges parlament ellenzék nélkül el nem lehet. Lehet, hogy ez így is van, de ezzel szemben rámutat arra, hogy a kivételes helyzet igazolja a Ház mai alakulását. Volt nem rég idő, hogy minden magyar ellenzéki volt.

Buza Barna: Csak a nemzetiségek nem.

Giesswein Sándor: De ezek is kivételes idők voltak. Jól esett neki *Polit* ajkairól a hazafiság hangoztatását hallania, de fájó szívvel látja, hogy a nemzetiségek nem tudnak egyesülni a többi pártokkal a hazafias munkában, hanem arra a szomorú szerepre vállalkoznak, hogy kerékkötői legyenek az akotó munkálko-

dásnak. Azt mondják, hogy a nemzetiségi kérdés mai állapota az oka magatartásuknak. Na hát ez állapot a régi szabadelvű párt bűne és nem a mai kormányé. Ne szegődjenek a nemzetiségek mások bűnei miatt a nemzeti ügy és haladás ellenségeivé.

Nagyon rózsásnak ugyan ő sem látja a helyzetet, de a föllirat legalább körvonalazza haladásunknak útját. Erre pedig úgy van állás, mint gazdasági térben Erre pedig szükségünk van. A munkáskérdés is rendezésre vár, ezt mutatják a folyton megújuló sztrájkok. Mert azt be kell vallania, hogy a sztrájkok nem mindig jogtalanok. A sztrájk maga nem egyéb, mint a munka obstrukciója a tőkével szemben, s mint minden obstrukciónak, ennek is igen sokszor jogalapja van. Rendezni kell a munkásvédelem és munkáskérdés egész anyagát. Eppen ilyen fontosnak itéli azonban a népnevelés kérdését is, és ezen a téren az államnak a történelmi tényezőket nem szabad figyelmen kívül hagyania. A katolikus egyházat érti, mint kultúrteremtőt. A nevelés kérdése pedig összefüggésben van a választói jog kérdésével is. Azt hiszi, hogy jó népnevelés mellett az általános választói jog nemcsak le nem szállítja a parlament nivóját, de sőt határozottan emelni fogja azt. Híve ezért az általános titkos választói jognak. Miután pedig a feliratban a haladás minden előfeltételére megnyugtató kezdeményezést talált, ezt el is fogadja. (Helyeslés és taps.)

(Istállópolitika!)

Székcsák Ferenc: *Giesswein* elnökletére vall az a kijelentése, hogy nem kér a nemzetiségi társaságából. A választók — mint az eredmények bizonyítják — igen reflektálnak az ő társaságukra. Harminc éves pusztító kormányzati rendszert új korszak követte. Választói kétkedve fojadják ezt az időt s azt kérdik, mikorra jön meg az a várva-várt idő, mikor a nemzetiségi törvényt végrehajtják. Az új korszak a választásoknál csak hátrányosan mutatkozott be. Választási visszaélésekről beszél. A bűnök a közigazgatás emberei követték el, de a nemzetiségi politikusokat vádolták meg mindennek.

Székcsák hosszú, obstrukciós beszédet mond a legteljesebb figyelmetlenség közben. Néhány függetlenségi képviselő közelébe ült s jóformán minden szavát lekurrogták:

— Csupa hülyeség, amit mond!

— Istállópolitika!

Az elnök folyton cseppetett:

— Hallgassák meg türelemmel a képviselő urak a szónokot!

Ez a biztatás azonban nem használ. A teremben alig volt husz ember, de ez mind gán-

A tömeg.

Nem mindenkinek adatott megfürdeni a sokaságban; a tömeget élvezni művészet: és csak az kéjeleghet életerejében az emberi nem számlájára, akibe már a bölcsőben beléoltotta valami tündér az álművészet és álarchoz való vonzódást, az otthon gyűlöletét és az utazás szenvedélyét.

Sokaság, egyedülliség: azonos és felcserélhető kifejezések ezek az alkotó és termékeny költő szellemében. Aki magányát benépesíteni nem tudja, az nem is tud egyedül lenni sürgő tömeg között.

Páratlan kiváltságot élvez a költő: tetszése szerint lehet saját maga és lehet más valaki. Mint azok a bolygó lelkek, kik testet keresnek, bármikor beléphet ő bárkinek személyébe. Csak az ő számára van nyitva minden; és ha úgy látszik, mintha némely hely el lenne zárva előtte — úgy az ő szemében bizonyára nem érdemli meg, hogy meglátogassa.

A magányos és gondolatokba merült sétáló különös mámorát érzi az általános egyesülésnek. Aki könnyen vegyül el a tömeggel, olyan lázas élvezetekben részesül, amelyektől meg van fosztva az önző, aki mint a láda, elzárkózott. Magáévá fogad minden foglalkozást, minden örömet és minden nyomort, melyet felajánl neki az alkalom.

Amit az emberek szerelemnek neveznek, nagyon kicsiny, korlátolt és gyöngye valami, ahhoz a kimondhatatlan tivornyához, a lélek ama szent fajtalanágához képest — mely költészet és szeretet egyben — egészen odaadja

magát a felmerülő váratlanok, az arrahaladó ismeretlennek.

Nem árt meg emlékeztetni némelykor a boldogokat (ha másé nem is, csak hogy egy pillanatra megálazzuk korlátolt büszkeségüket), hogy vannak boldogságok, melyek az övéknél előkelőbbek, nagyobb szabásúak és választékosabbak. A gyarmatalapítók, a nép papjai, a világ végére száműzött téritők kétségkívül ismernek valamit ebből a titokzatos mámorból és kebelén annak a nagy családnak, melyet géniuszuk alapított maguknak bizonyára kinevetik némelykor azokat, akik nyugtalan soruk és szűzes életük miatt sajnálják őket.

A bolond és a Vénusz.

Mily gyönyörű e nap! A tágas park bágyadozik a napsugár forró tekintetétől, mint az ifjuság a szerelem hatalmától. A legkisebb zaj sem hirdeti a dolgok nagy ittassultságát; a vizet is mintha aludnának. Ez távolról sem hasonlít az ember ünnepeihez! ez itt egy csendes orgia.

Ugy tetszik, mintha a folyton növekedő fényben mindinkább csillogóvá lennének a tárgyak és mintha az izgatótt virágok színük erejével versenyre akarnának kelni az égbolt kékjével, mintha a forróság láthatóvá tenné az illatokat, melyek úgy szállanak fel a naphoz, mint a párák.

Es mégis — ebben az általános mámorban észrevettem egy szomorú lényt.

Azaz óriási Vénusz lábainál guggol egyike azoknak a mesterkólt bolondoknak, azoknak az önkéntes bohócoknak, akiknek feladata megnevezetni e királyokat, ha a lelkiismeret

vagy az unalom kizozza őket. Rikító és nevetéses odaszó, szarvas és csörgős sípkájával fején ruhásugorodik a szobor talpazata mellé és könyező szemekkel tekint fel a halhatatlan istennőhöz.

Es szemel ezt mondják: „En vagyok az emberek legutolsója, nincs részem szerelemben, barátságban és így alatta állok a legutolsó állatnak. De mégis — én is úgy vagyok teremtve, hogy érezhessem és megérthessem a halhatatlan Szépséget! O! Istenő! Irgalmazz bánatomnak és őrvöngésemnek.”

De márványszemével a kérlelhetetlen Vénusz csak néz — néz a messzeségbe — nem tudom merre . . .

A kutya és az üvegcsé.

„Szép kutyám, jó kutyám, édes kutyuskám, közelíts csak és szagold meg ezt a finom illatszert, mely a város legelőkelőbb illatszerezésénél vásároltam.”

Es a kutya, farkát esóválva, ami úgy hiszem, e szegény lényeknél a nevetést és mosolygást jelenti, közeledik felém és orrát kíváncsian helyezi a kinyitott üvegre, majd hirtelen borzadással visszaurrik és szemrehányásként ugatni kezd rám.

„Ah gyalázatos kutya! ha egy rakás szemet tettem volna eléd, kényesen szimatoltál volna; és talán le is nyeled. Így — méltatlan társa szomorú életemnek — a közönséghez vagy hasonló, kinek sohasem szatad a finom illatokat felajánlani, melyek dühbe hozzák, hanem csak gondosan válogatott szemetet.”

Ferditotta: *Horvát Henrik*.

csokat hányt Szkiacsák lába elé, aki nekivörö sődötten, fujtatva mondta el, hogyan bannak a szoiigabirák a tót béresekkel. Szkiacsák közben a nemzetiségek követeléseivel ért. Új közegészségügyi intézeteket kívánt.

— Elmegyógyintézeteket! mondá Somogyi Aladár, akit már az elnök másodszer rendre utasított.

Követel az egyházpolitikai törvények revízióját. A Polit Mihály által benyújtott felirati javaslatot fogadja el.

(Hallgatunk — hazafiságból.)

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Emödy József polemizál Polit Mihályival és kimutatja, hogy a nemzetiségek eddigi fölsló lalásaikkal nem tudták a Házat igazakról meggyőzni. A nemzetiségi képviselők itt összebe szólnak mindent, de mi hallgatunk — hazafiságból, mert úgy vélik, hogy az államszükségleteket minél előbb meg kell adni. A nemzetiségek itt éles támadásokat intéztek a tisztviselők ellen, a kik pedig a perifériákon olyan hazafias missziót teljesítenek, hogy százezrekkel sem lehet őket megfizetni. Nagy baj, hogy egyedül a nemzetiségek képezik az ellenzékot, mert így népszerűsége tesznek szert.

Emödy József: A nemzetiségi papok egy része paphoz nem méltó és nem illő szerepet vitt a választásokon. Hogy minő igazságokat követtek el a felső vidéken és hogyan ámtják el a becsületes népet, arról köteteket lehetne írni. A Szent Albert egyesület is kortestanya.

Hodza Milán és Kollár Márton fölugrának és kiáltják. Ez nem igaz, vonja vissza, rágalom!

Elnök Hadzsá: rendreutasítja.

Emödy József ezután elmondja, hogy a tót nemzetiségi képviselők igazságainak három fokozata van. Az első fokozatban a községi ad minisztrációban és az iskolákban a tót nyelvet követelik. Ezt nappal hirdetik. A második fokozatban a szeparációt, a külön tót autonómiát követelik. Ezt a homályban, a félszürkültségben hangoztatják. A harmadik fokozatban egy Nagy Szavatopluk birodalomnak csinálnak propagandát. Ezt hirdetik éjjel. (Élénk tetszés.)

Hodza Milán személyes kérdésben szólal föl. Ő nem szövetkezett a szocialistákkal, de azoknak az érdekeit is képviselni akarja, akik itt a parlamentben képviselve nincsenek.

Elnök megvonja a szót Hodzától, mert nem volt személyében megtámadva.

(Egy kis formahiba.)

Novák Aurél román nemzetiségi hark hangon, vonatottan szól a nemzetségi kérdésről. Neki legelső sorban az a célja, hogy népének emberi megőihetést biztosítson. Már elmúltak azok az idők, amikor a fajuralom ürügye alatt gazdasági hatalomra lehetett szert tenni. A románság minden nyomorúságáért a magyarokat okolja, talán nem is igazságtalanul, mert minden erőszakosságot a magyar nép szent nevében követtek el a nemzetiségek ellen. A román nép fölülmulhatatlan a hazaszeretében, a vitéségben és a rend szeretetében. Teljesen oktalan tehát az a bizalmatlanság, amelyet még a törvényes intézkedésekben is tanusítanak a román nemzetiség ellen. A nemzetiségek föliratához csatlakozik.

Elnök ezután a vita folytatását a holnapi ülésre halasztja.

Novák Aurél kifogásolja a Ház határozatké-

A határozatot már kimondtam, az

után a nemzetiségi képviselők, akik utáltak a Ház határozatképességét konstatálni, mert Novák beszédét csak 3—4 ember hallgatta, nagy felháborodással beszéltek az elnök által elkövetett házszabálysértésről. Sérelemről azonban szó sem lehet, mert az elnök már kimondta a határozatot, mielőtt még Viád fölslóalt. Hiba csak annyiban történt, hogy az elnök a Ház formális megkérdezése nélkül állapította meg a holnapi ülés napirendjét.

Nem lesz lómészárszék.

(A gazdasági-szék határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

Körülbelül fél éve már annak, hogy Aradon első ízben pendítették meg a lómészárszék eszméjét. Azóta keresztülvándorolt az ügy a bizottságok hosszú sorozatán, míg nem ma visszakérült oda, ahonnan kiindult: a gazdasági székhez. Lómészárszék mindamelett nem lesz, mert a szakértők véleménye szerint a körülmények nem alkalmasak a fölállítására.

Az ülésen elnöklő Varjassy Lajos h. polgármester előadta, hogy a tanács a lómészárszék fölállítására a szükséges adatokat beszerelte és a szakvéleményeket az adatokkal együtt kiadta véleményezés végett a gazdasági széknek.

Többek hozzászólása után a gazdasági szék egyhangulag elhatározta, hogy ezidőszent a lómészárszék fölállítását nálunk szükségesnek nem tartja, mert eltekintve attól, hogy a lómészárszék fölállítása teljesen különálló végőhid létesítését vonná maga után, tetemes kiadásába kerülne a városnak.

Azért sem tartja felállíthatónak a lómészárszékot, mert a lóhús fogyasztók száma nem tenné ki a megkívántató tömeget, amely a mészárszéken kimérendő húst elfogyasztaná s így a forgalom igen csekély lévén, a kiadások csak kevésben nyernének fedezetet, ami a városra nézve károsodással járna. De nem véleményezte a lómészárszék fölállítását azért sem, mert a levágásra kerülő lovak husa a jelenlegi viszonyok között a marhahús áránál kisebb nem lenne s így a hus drágasága továbbra is főnnállana.

Ennélfogva azt javasolja a törvényhatósági bizottságnak, hogy lómészárszék fölállítását ne szavazza meg, hanem az erre vonatkozó adatokat továbbra is gyűjtse össze a tanács és ez év végével tegyen javaslatot a közgyűlésnek.

Levél a vallásról.

— Még egy válasz. —

Arad, július 5

E öttem fekszik az „Aradi Közlöny“ 1. hó 4-iki és 5-iki száma, melyekben fentí cím alatt egy aradi urnó írt egy igen szellemes cikket és „Az a bizonyos barát“ aláírásu valaki egy választ, mely mint válasz teljesen megállja helyét.

Azért mondom: mint válasz, mert Prohászka dr.-né levelére katolikus papi körből más válasz nem is jöhetett. Nem lehet szándékom e vitába, mint vitatkozó belebocsátkoznom, mert hiszen jogom sincs hozzá, nem ismervén sem egyik, sem másik polemizáló felet. Kritikát sem gyakorolhatok a két megjelent levél fölött, mert oly dolgokról folyik bennök a vita, melyek fölött lángalmék vívnak késhegyig menő harcot — eredmény nélkül. Nézetem különben is az, hogy a világot konzervatív és a racionalista alapon megítélő vitatkozók között az ellentét nem egyenlíthető ki, mert hiszen mindegyik saját nézete szerint oly szilárd alaphól indul ki, melyeket megdönteni csak a világ természetes fejlődése fog. Amazok a hit és a dogmák mögé, mint megdönthetlen védváraok mögé húzódnak, a racionalisták pedig saját, illetőleg embertársaik kutatásait, tanulmányait, az ezekből levont következtetéseket, a szabad természet tanulmányozása folytán leszűrt tiszta igazságokat védelmezik. Melyik fölen áll az igazság, meg fogjuk-e tudni valaha a valót, — ki lehet e tekintetekben jós?

Engedjék meg azonban, tisztelt vitatkozó

felek, hogy nem kritikát, de egy-két megjegyzést kockáztassak a két levélre vonatkozólag. Előre bocsájtom, hogy én igenis racionalista vagyok, még pedig a legvérmesebb fajtából. Hitvallásom: Haeckel monismusa. Ezzel mindent megmondtam. Onagysága Prohászka dr.-né nem fog reám, mint szerény ismeretlenre megnehezteni, ha nem osztom a „barát“ urnak udvariasság tekintetében tett nyilatkozatát. Ha egy hölgy azon magas piedesztálon áll, hogy a fölhozott témát a maga egyéni szempontjából nyíltan meri védelmezni, úgy nézetem szerint nincs is szüksége neki ellenfele részéről a „hölgyet“ megillető udvariasságra. Igenis megkívánhatja ama művelt udvariasságot, melyet minden embertársunkkal szemben, akár nő, akár férfi meg kell tartanunk. Ezen nézetemből folyik az, hogy én bizony nem átalom bevallani, hogy Onagyságát a megírt levele alapján nem vagyok hajlandó racionalistának, még pedig a javából valónak elismerni. Racionalista nem írhatja azt, hogy én hiszek egy felsőbb hatalomban, egy végnélküli „Erőben“, mely igazgat, kormányoz stb., mert e kitétele nemcsak a konzervatív, reverendát viselő „barát“ van feljogosítva azt válaszolni, hogy „most már tudom, hogy van egy nagy ur, akinek becses neve „Erő“, s aki mindenható, örülök a szerencsének“, hanem bizonybizony jó magam is, a valódi racionalista, Haeckel monismusának odaadó híve, ugyanezt váiaszolnám reá. Ily szempontból tehát föltétlenül megállja helyét a „barát“ urnak válasza.

A racionalizmus, modern, szószeros értelmében nem lehet egyéb, mint a legideálisabb, legtisztább monizmus. És mi a monizmus? Az a tudomány, mely szigoruan empirikus természetbuvárlat alapján áll és csak azt hiszi, amit természettudományilag be lehet bizonyítani. Véges eszünkkel és eszközeinkkel természetesen nem tudjuk a tényeket a végletekig boncolni és igen sokszor a végokot nem tudjuk megállapítani. És tulajdonképen ezen határnál vállik el a konzervatív dogmatikus bölcsészet a racionalista monistikus iránytól. Amaz vakon hiszi és tanítja a tradíciók által szentesített csodákat és meséket, így akartván a végtelennek végére járni, emez ellenben rettenetes vszlogikával von a biztos ismeretlenből következtetést és nem átalja, ha oly határköböz ért, melyet megfejteni nem tud, mesék helyett bevallani: Ezt nem tudom.

Az én szerény nézetem szerint ez az irány a helyesebb, mert ment az minden sallangtól, cifrázattól, mesétől, nem általja önmagát, hanem férfiasan bevallja tudása és ismerete véges határait.

E kétféle világnézet a dualisztikus és monisztikus — ez harcol most egymással. Az előbbi teleologikus és idealistikus dogmánnal van tele, az utóbbi ellenben mechanistikus és realistikus alapfogalmakon nyugszik.

A dualizmus a mindenséget két teljesen különböző „anyagra“ osztja, u. m. a materialis világra és az immaterialis „Istenre“, a mely az előbbivel, mint alkotó, föntartó és uralkodó áll szemben. A monizmus ellenben a világ mindenségben csak egy „anyagot“ lát, a mely anyag „Isten és természet“ egyesítése. Test és szellem tehát a monizmusban elválhatatlanul összekapcsolvák. A dualizmusnak extramundán „személyes“ Istene természetesen a Theismusra vezet, ellenben a monizmus intramundák Istene a Pantheismusra. És bár paradox állítás, mégis igaz, hogy a mi monizmusunk tulajdonképen az igazi monotheizmus. Messzire vezetne e témát tovább fejtegetnem, így szük határok között ez nem is lehetséges. Csak azt akartam ezzel bizonyítani, hogy a racionalizmusnak meg-

van a hitvallása: ime barát Ur, bemutattam Onnek, emeljen kalapot ez előtt is épp úgy, mint Prohászka dr.-né „Erdő”-je előtt.

Még egy szót. Az Un által aposztrofált „új kornak legnagyobb gondolkozója, a franciából lett német egyetemi tanár” Du Bois-Reymond Emil 1872. aug. 14-én Lipcsében tényleg elmondotta hatásos „Ignorabilimus” beszédét, a mely a transcendentális (dualisztikus) világnézet mellett tör pácát. Taposoltak is neki a dualisztikus és spiritualistikus philosophia tantermeiből, az Ecclesia militans zárt sorából és hangos örömrivalgás hirdette az „Ignorabilimus” beszéd megszületését a spirítisták és egyéb hívő lelkek köréből, mert az Ignorabilimus által drága lelkük halhatatlanságát megmentve vették. — Tiszteendő urnak amaz állítását, hogy a vallás egyetlen oly dolgot sem hirdet, melyet a tudomány megcáfolna, sajnálom, nem irhatom alá, mert éppen az ellenkezőjéről vagyok meggyőződve és úgy gondolom, velem együtt nemcsak a gondolkodó művelt világ jó nagy része, hanem a természettudomány műveltségével bírók legnagyobb része is. Tehát — Ignorabilimus.

Bennünket azonban, Tiszteendő ur, nem nagy távolság választ el egymástól, mert ugye bár, mindketten a felvilágosodottság, a tudás, a józan ész és szigorú logikus következetesség hívei vagyunk. Háromas Istenséget imádunk mindketten, csak hogy Tiszteendő ur atya, fiú és szentléleknek nevezi, a racionalisták pedig az igaz, jó és szép triászát egyesítik. Kösse össze e két irányt: a szeretet.

Rosenbaum Pál dr.

Grófi rangra emelt aradmegyei földbirtokos.

(Edelsheim-Gyulay Lipót kitüntetése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

A király, mint Budapestről táviratozzák, Edelsheim Gyulay Lipót báró főrendiházi tagnak és törvényes utódainak a grófi rangot adományozta. A királyi kitüntetés ezuttal valóban méltó férfiu ért. A kitüntetett aradmegyei nagybirtokos, nagy és szép szerepet játszik Magyarország társadalmi életében. Az ő lelkes fáradozása teremtette meg a Gyermekevédő Ligát, amelynek nagy társadalmi és nemzeti hivatása van. Az egész magyar társadalom csatlakozott a mozgalomhoz, amelynek nyomán példátlan gyorsasággal készült el a gyermekek védelmére alakult szervezet.

A gróf fáradozásainak tulajdonképpen a siker a jutalma, a királyi kitüntetése csak a külső dísz adja hozzá.

Edelsheim Gyulay Lipót bárót jól ismerik Aradon és Aradmegyében is, ahol nagy kiterjedésű földbirtokai vannak. Nevezetesen: Zarándon, Fazekas-Vársádon és Újpanáton vannak nagy uradalmak, amelyeken az év bizonyos szakában vadászatokat szokott tartani.

Az újonnan kinevezett gróft mindenütt úgy ismerik, mint jótékony, nemeslelkű emberbarátot. Csak két hónap telt el azóta, hogy bőkezű alapítványt tett a zarándi állami elemi iskola javára.

A nemes emberbarát nemrégén 15.000 koronáért eladta a kincstárnak azt a házat, a melyben a zarándi iskolát helyezték el. Azután az egész vételárból alapítványt létesített, hogy annak a kamataiból a zarándi iskola szegény tanulóit a téli hónapokban ruházattal és élelemmel elláthassa és a kézügyességi oktatással fölmerülő költségeket fedezhesse.

Egy gavallér szökése.

54,000 korona hamis váltó.

A táncosnő barátja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Távirati tudósítás alapján említettük már, hogy Temesvárnak ismét szenzációja van. Egy elegáns fiatalember: Dajkovits János lényképész, a Róma és Dajkovits budapesti és temesvári cég beltagja, aki már régóta föltűnté-kozló életmódja által, cégtársa kárára közel 50.000 korona váltókat hamisított és mikor már nem tudta tovább leplezni bűnét, fufangos módon kijátszotta még egyik előkelő temesvári szálloda főpincérét — és megszökött Temesvárról. Egy levélben leplezetlenül föltárta cégtársa előtt összes manipulációit és bocsánatot kért tőle Róma Budapestről haladéktalanul Temesvárra sietett, ahol nyomban megtette a bünyefenyítő feljelentést hűtlen cégtársa ellen. A rendőrség táviratilag intézkedett a szökévény elfogatása érdekében, ami azonban mindeztidig nem sikerült. Az eset Temesvárott érthető szenzációt kelt, mert Dajkovits finom és gavalléros modorával a legjobb társaságokba behízelte magát. Azt beszélik, hogy a könnyelmű fiatal embert Uray Gizella, a Krecsányi féle szintársulat táncosnője rántotta a bajba, vagy legalább is sietette a romlását.

Az esetről következő részleteket jelenti te mesvári tudósítónk:

Múlt évi november hó 1-én Róma és Dajkovits ismert budapesti lényképészek Temesvárott, a belvárosi Zípolya-utcában fióközletet nyitottak, melynek vezetésével Dajkovits Jánost bízták meg. Megjegyzendő, hogy a cég nem hatalmazta föl Dajkovitsot a cégjegyzéssel, sőt a kötött szerződésben határozottan megtiltották neki, hogy a cég nevében bárminemű váltókat aláírjon, vagy hitelt igénybe vegyen.

A cég ilyen körülmények közt csakhamar megkezdte működését és rövid idő alatt igen sok megrendelést is kapott. Dajkovits János gavallérosan élt, szeretőket tartott és kereste az urí összeköttetéseket. Különösen a katonatisztek társaságára volt nagyon büszke, akiket valósággal ostromolt szeretetreméltóságával; fedelmi vacsorákat rendezett, francia pezsgővel és forintos szivarokkal, majd pedig a Koronaszállóban bérelt lakást. Később pedig ismeretséget kötött Uray Gizellával, a Krecsányi szintársulat táncosnőjével, akire nagy összegeket költött.

Ilyen életmód folytán mi sem természetesebb, hogy tisztességes keresetforrásai és hittele csakhamar kiapadtak. Újabb keresetforrásokról kellett hát gondoskodnia, hogy megkezdett pazar életmódját folytathassa. Bűnös eszközökhöz folyamodott tehát. E kezdett cégtársa Róma Efraim nevére és a cég nevére váltókat hamisítani, melyeket aztán temesvári pénzügyintézeteknél értékesített is. Eltekintve attól, hogy a cég bevételeiről sohasem tudott elszámolni, ilyenformán közel 54.000 koronával károsította meg rövid idő alatt a céget.

Mikor már látta, hogy többé nem leplezheti bűnét, múlt hó 13-án három napi szabadságot kért és azon ürügy alatt, hogy vidéki fölvételeket megy eszközölni, két kezításkában elvitte holmiját a szállodából. Azóta nyoma veszett. Még utójára több száz koronával károsította meg a szálló szobapincérét, aki most kétségbeesve siratja néhány megtakarított fillérét.

Érdekes, hogy Dajkovits elutazása napján

levelet írt Rómának Budapestre, melyben részletesen felsorolja, hogy hol és milyen összegű váltókat helyezett el és arra kéri, hogy rendezze azokat. Róma a levél vétele után nyomban Temesvárra utazott és megtette Dajkovits ellen a bünyefenyítő feljelentést. A rendőrségnek első dolga volt, hogy mindenféle távirati uton kerestette a szökévényt. Így táviratoztak egy sógorához Csákovára, majd pedig a budapesti rendőrséget kérték, hogy nyomozzon a szökévény után. Eddig nem tudták megtalálni. Valószínűnek tartják, hogy Romániába, vagy Szerbiába szökött, ahová ugyanis már régebben utleveleket szerzett magának.

Dajkovits néhány évvel ezelőtt megnősült, de brutális magaviselete által a halálba kergette fiatal feleségét. Szökéséről jelentés tétetett a kir. ügyészségnél is, mely elrendelte ország-szerte való körözését.

Dániel Tibor br. jelölése.

(A lippal választók gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Ma délelőtt folyt le a lippai kerület jelölő gyűlése, a Kabdebó Gergely kinevezése folytán megüresedett mandátumra. A jelölésről tudósítónk a következőket jelenti:

Délelőtt kilenc órakor nyitotta meg az értekezletet Haubert Nándor, az alkotmánypárt elnöke, aki meleg szavakkal ajánlotta Dániel Tibor báró jelölését. Szavait éljenzés követte, de váratlanul fölszólt Haulik Aurél dr. orvos, aki helyi jelölt föllépését kívánja és Haubert Nándor pártelnököt ajánlja. A pártelnök egyénisége valóban igen népszerűnek bizonyult, mert Haulik szavalt nagy éljenzés követte. Vannay Gusztáv kir. tanácsos, közjegyző szólt föl utána; elismeréssel adózott Haubert érdemeinek, de miután a pártelnök nem akarta a jelöltséget vállalni, kéri, hogy támogassák Dániel bárót, a hivatalos jelöltet.

Haubert Nándor elnök maga is nyilatkozott ez ügyben, hogy az incidensnek véget vessen. Köszönetet mondott az iránta tanúsított bizalomért, de kijelentette, hogy jelöltséget nemcsak hogy nem szándékozott elvállalni, hanem becsületszavát is lekötötte, hogy nem lép föl. Gazdaságát nem hagyhatja ott s így mandátumra nem reflektál. Kéri azonban, hogy aki neki barátja, aki iránta bizalommal viseltetik, az álljon az alkotmánypárt zászlója alá, amely méltó ember kezében van s ez: Dániel Tibor báró.

Hosszas éljenzés tört ki erre s a váratlan incidens véget ért. Molnár László nyug. aljárásbíró felszólalása után az elnök indítványára küldöttség ment Dániel Tibor báróért. A küldöttség tagjai voltak Vannay Gusztáv, Steiner János dr., Reimholz György, Molnár László, Szohner István, Tisch Lajos, Dolosch József, Buschmann János, Blau Mór, Heszner Mihály és Jorgovics Jenő.

Az elnök fölfüggesztette az értekezést néhány perc múlva a küldöttség vissza a jelölttel, Dániel Tibor báróval, akit a vök hosszantartó lelkes éljenzéssel fogad.

Az éljenzés lecsillapultával a jelölt bogóra lépett és általános figyelem közep. programbeszédet mondott, melyben a koalíció hívének vallotta magát s kijelentette, hogy küzdeni fog a választói jog kiterjesztéséért.

Az éljenzéssel fogadott programbeszéd után Haubert Nándor pártelnök biztosította a jelöltet a párt osztatlan bizalmáról. Ezzel a jelölő gyűlés befejezést nyert.

A hangulat az egész kerületben dr. Dániel Tibor báró mellett nyilvánul meg, ki tartalmas

programjával és kellemes megjelenésével a választók bizalmát és rokonszenvét már is megnyerte s így megválasztatása biztosra vehető. Ellenjelöltje legfeljebb a román nemzeti jelölt lesz. A választás július hó 24. napjáig meg fog történni.

A lóvasut megváltása. Visszautasított ajánlat.

(A miniszter a város ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

A városi közuti vasut megváltásának kérdése ma került tárgyalás alá a torony alatt. Az eredmény előrelátható volt: a jövő heti közgyűlés határozata után a megváltás ügye végleg lekerül a napirendről. A bizottság ugyanis nem talált reális alapot a tárgyalások folytatására és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a társaság két év előtti ajánlata még inkább elfogadható volt, mint a mostani. A lóvasut megváltásának ügye tudvalevőleg a kereskedelmi miniszteriumban tartott ankéten került ismét felszínre, ahol a tervet Barabás Béla vetette fel.

Kimondta a bizottság azt is, hogy szükségesnek tartják a lóvasut ellen a prejudiciális kereset beadását. A jogügyi bizottság még ma foglalkozott az ügygel és szintén erre az álláspontra helyezkedett.

A bizottságot kinosan érintette Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek a motoros ankét jegyzőkönyvében foglalt az a véleménye, hogy *dacára minden esetleges bírói ítéletnek, megmarad amellett, hogy a motorosvasutaknak nem engedélyezhető a város belterületére való bejövétel.* A miniszternek ezzel az álláspontjával, amely fumigálása a független bíróságnak, lapunk vezető helyén foglalkozunk.

A megváltás ügyéről alábbi tudósításunk szól:

(Félre az ajánlattal!)

A közuti vaspálya részvénytársaság ismeretes megváltási ajánlatának felolvasása után Ottenberg Tivadar szólalt fel. A kérdés szerinte két szempontból nagyfontosságú. Az első szempont Arad közlekedési politikája, a második az, hogy a megváltás kockázat nélkül történjék. A városnak nem kell okvetlenül nyernie, de veszítenie sem szabad. A két év előtti megváltási ajánlat sokkal reálisabb volt, a felajánlandó összeget nem a társaságnak, hanem a városnak kell kifizetnie. A megváltásnak nem a mostani állapot fentartása volna a célja. Újabb beruházások pedig 4—500.000 koronát igényelnének. Ilyképen a városnak egy millió koronát meghaladó összegre volna szüksége.

Hosszas gondolkodás után megállapította, hogy a társaság kétféle ajánlatot tesz: a részvény megváltást és a lóvasutnak a város kezére való átadását. Ottenberg szerint újabb kiküldése teljesen fölösleges, mert megváltási ajánlatot nem lehet tárgyalás tárgyává elfogadni.

Ágoston Lajos főmérnök veszedelmet lát a város ajánlatában. A társaság azzal a kiküldéssel adná át a lóvasut, hogy teherforgalomra biztosítsák neki a sínek használatát. Ha ilyen feltételeket teljesít a város, akkor mit kap tulajdonképpen? Hozzájárul Ottenberg javaslatához:

(Jogtalan beavatkozás.)

Rosenberg Miksa dr. szintén ilyen értelemben szól. A helyi érdekű vasutak a városba

való bejövését kérelmezték. Ennek engedélyezése a város közönségét jogosan megilleti, ami elől a kereskedelmiügyi miniszterium nem zárkózhatik el. Dacára ennek, a miniszterium bizottságot küldött ki, amely előbb Arad város közlekedésügyét tanulmányozza. Ez fog talán beavatkozás a város autonóm jogaiba. A kereskedelmiügyi miniszteriumban tartott ankét eredménye ismeretes. Barabás Béla azon indítványa, hogy hívják fel a lóvasut a megváltási ajánlat beadására, *deus ex machina* volt. Barabás ismerte a helyzetet. Elhiszi, hogy a legjobb akarat vezette és így valószínű, hogy a lóvasutal folytatott előző tárgyalásokat elfelejtette. — A mostani ajánlat még rosszabb, mint az előbbi. A társaság azt kívánja, hogy a város vegye át a háramlási tárgyak után járó adósságot. Tizenkét év múlva ezek ingyen mennek át a város tulajdonába. Ezeket a társaságnak adóssággal megterhelni nem szabad, vagy ha megterheli, úgy nem a várost terhelik a passzívák. Ez ankétról felvett jegyzőkönyvben úgy van feltüntetve a dolog, *mintha a lóvasut volna élet és halál ura*, ezt a társaságot illetné meg adóntés a motorosok ügyében. A miniszter álláspontja ebben a kérdésben ismeretes és sérti a város autonómiáját. Olyan kijelentéseket, amelyeket a miniszter a jegyzőkönyvben tesz, *nem merészel megkockáztatni még egy sugirás sem.* A kereskedelmi miniszter a belügyminiszterhez intézett írtatásban szembe helyezkedik a magyar bírósággal. Azt hangoztatja a miniszter, hogy ha az esetleg megindítandó prejudiciális pernek az is lenne az eredménye, hogy a várost újabb terület-használati szerződések kötésében az 1868. évi terület-használati szerződés határozmányai nem gátolhatják, — mégis azon az állásponton marad, hogy a várost ebben a dologban nem illeti semmiféle jog. A miniszternek ez az állásfoglalása nem jó fényt vet az új rendszerre. A prejudiciális pört meg kell indítani. A várost autonómikus jogában sértik a miniszter rendelkezései.

Vajdasz Lajos és Szathmáry János szintén ebben az értelemben szólak. Institoris Kálmán ezután kimondta a határozatot, amely szerint a bizottság a megváltási javaslatot tárgyalás alapjául *nem javasolja*, ellenben javaslatot tesz a prejudiciális pernek megindítása iránt.

(A prejudiciális kereset.)

Ezen határozat folytán a város jogügyi bizottsága még ma foglalkozott a kérdéssel. Institoris Kálmán részletesen ismertette az ügy előzményeit. Két évvel ezelőtt a közgyűlés kimondta, hogy annak megállapítására, hogy nem létezőre alkalmazott közlekedési vállalatoknak megadhatja a sínlerakási engedélyt a város — prejudiciális keresetet indít a lóvasuttársaság ellen. A társaság a városnak ezt a határozatát megfelelőbbre, de a felebbezés *még most sincs elintézve.* Ezután ítélve valószínű, hogy a lóvasut kizárólagossági jogának lejártáig, vagyis 18 évig nem intézik el a felebbezést. Kérdés, hogy be kell-e várunk a felebbezés elintézését, avagy mint erkölcsi testületnek jogunkban áll a prejudiciális pert a felebbezés elintézése előtt megindítani.

Rosenberg Miksa dr. a prejudiciális kereset megindítása mellett foglalt állást. Robitzek Ágoston és Somló Armin szintén ebben az értelemben szólaltak fel. Vajda István dr. tiltakozik az ellen, hogy a város a miniszter gyámisága alá kerüljön.

Steinhardt Mór dr. hivatkozik az 1886. évi XXI. törvénycikkre, amely körülírja, hogy mily esetekben köteles a törvényhatóság határozatait a miniszterhez fölterjeszteni.

Ebben az esetben ezt nem volt köteles

tenni a törvényhatóság. Az ügy csupán felebbezés folytán került a miniszterhez. Am a törvényhatóság kimondhatja, hogy tekintettel a közérdekre, nem várja be a felebbezés elintézését, hanem megindítja a prejudiciális keresetet.

Institoris Kálmán végül kimondta, hogy a jogügyi bizottság a prejudiciális kereset megindítását hozza javaslatba közgyűlésnek és indítványtétel Reicher Károly főügyészt bizozza meg.

Kristóffy vendége.

(Egy örült lenyegetésel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

Tegnap déltáján egy elegáns, magastermetű szőke ur érkezett gummikerekos fogaton a leányfalusi vendéglőbe s ott a maga és a fiakkere számára fényes ebédet rendelt. Még ebéd előtt többeknek bemutatkozott. Udvarias hajlongások között mondotta:

— Apáthy Béla, államvasuti főmérnök vagyok!

Később leül a zongorához s eljátszott néhány klasszikus darabot. A zongorázás után kijelentette a vendéglősnek, hogy a cehek s a fiakkert a Leányfalun nyaraló Kristóffy József volt belügyminiszter fogja fizetni, akivel neki nagy számadása van. Együttal tudatta a vendéglőben tartózkodó nyaralókkal, hogy a mai nap során rémes dolgok fognak történni. Még ebéd előtt átment Kristóffy nyaralójába, hová azonban nem tudott bejutni. Ebéd után ismételte a látogatást. Kristóffy már hallotta, hogy valaki keresi. Utasítást adott a vadászának, hogy eresszék be a látogatót. Az állítólagos vasuti főmérnök, végig ment a villa kertjében s a szőlőművek előtt azt hallatta, hogy somogyi bicika van a zsebében.

— Majd azzal fogok diskurálni, ha a szép szó nem használ!

Kristóffy az ambitusról hallotta ezt a lenyegétést; ráírvált a barátságtalan látogatóra:

— Mi baja van velem?

— Mindjárt előadom, kegyelmes uram!

Azzal leült a verandára vezető lépcsőre s kényelmesen összefonja karjait.

— Ha velem beszélni akar, mondotta Kristóffy, akkor keljen fel.

— Amint tetszik... Tehát nekem négyszáz koronára van szükségem.

— Nem adok semmit. Az olyan ember, aki fiakkere jön ki, az ne pumpoljon!

— Helyes, tehát ajánlom magamat.

Mielőtt a kert kapuhoz ért volna, visszafordult és gunyosan kérdezte:

— De egy rózsát csak szabad szakítanom?

Nem várt feleletet, hanem leszakított egy rózsát és gomblyukába tűzte. Így lépett az utcára, hol az eset hírére már többen gyülekeztek össze. Ezeknek az idegen beszédet tartott. A beszéd főleg abból állott, hogy szidta Kristóffy.

— Már régóta fáj rá a fogam, de ma éjjel végzek vele. *Leköncölöm őt és egész háza népét!*

Igy haladt az országúton Tabi felé. A nyaralótelep alatt hirtelen végigterült a fűben s vetkőzödni kezdett. Le is vetkőzött végleg, az arra járók nem kis botránkoztatására. Sötét volt, mikor két csendőr Leányfaluba hozta vissza a szerencsétlent, ki fűtörészve haladt a szuro nyok között. A Kristóffy-villa előtt kérte a csendőröket, hogy csak egy pillanatra eresszék be, csak sugni akar valamit a fülébe...

A megszarodott elméjű embert beszállították az elmeógyógyintézetbe.

A gyulai polgármester fegyelmeje.

(Dutkayt visszahelyezik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Gyula város közigazgatásának egy szomorú fejezete közeledik befejezéséhez. Dutkay Béláról, Gyula város állásától fölfüggesztett polgármesteréről van szó.

Csak kínos reminiscenciák volnának azok a sorok, amelyek fölelevenítenék sorsának történetét, azt a fordulatot, amely megfosztotta őt polgártársai bizalmától, de konyeretadó tisztétől is. Ismeretesek az elkövetett vagyonekezelési szabálytalanságok, amelyekért eddig is nagyon megbűnhődött Dutkay, akinek gonddal teli ősz fejére nem nyugalmat, de szenvedést hozott az elhaladt idő.

A bűnért büntetés dukál. Ez vagyon megírva a törvényben és ezt vallja a könyörtelenül ítélő társadalom. Az emberi szív pedig, amely nem kérgesedhet meg soha, azt diktálja, hogy bocsánat jár azoknak, akik megbűnhődtek.

Dutkay Béla átélte ezt a sorsot. A törvények szerint ugyan még nem tett eleget az ítéletnek, amely 500 korona pénzbírsággal és 5000 egynehány száz korona okozott kárnak a megtérítésére kötelezte, de bizonyára sokkalta súlyosabb volt a társadalom büntetése, amely az iránta való bizalomnak minden alapját rombadöntötte. Ugyannyira, hogy arra is alig van kilátás, hogy Dutkay Béla megmaradhasson tisztében.

Dutkay fegyelmi ügye, amelyet legutóbb a fegyelmi bizottság tárgyalt, felebezés folytán a belügyminiszterhez került. Hónapokig feküdtek itt az ügy aktái, anélkül, hogy csak hozzá is nyultak volna. Most, mint Gyuláról jelentik, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter döntése mihamar leérkezik, amely indokainál fogva helybenhagyja a két első forum ítéletét. Eszerint tehát Gyula polgármesterét visszahelyezik állásába.

Az enyhítés azonban aligha segít Dutkay helyzetén. A város polgárságának a fölfogása ugyanis az, hogy Dutkay nem tarthatja meg a polgármesteri széket, de ha már a miniszter ettől nem fosztotta meg, vonuljon nyugalomba.

Fegyelmi vizsgálat az aradi adókiivetés miatt.

Lócs Rezső nyilatkozata.

(Egy interpelláció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5.

Az Aradi Közlöny mai számában megjelent cikknek az a passzusa, hogy a városban elterjedt hírek szerint a városi adóügyi osztálynak része van az adók fölemelését célzó javaslatok elkészítésében, mindenféle kínos feltűnést keltett s fokozta azt a jogos elégtelenséget, amely az adókiivető bizottság működése nyomán a polgárság körében támadt.

Közleményünknek ma konkrét következményei is vannak: a megvádolt adóügyi osztály vezetője, Lócs Rezső tanácsnok és főtisztviselője, Kilenyi János tb. főszámvevő ma már Institóris Kálmán polgármestertől fegyelmi vizsgálatot kértek maguk ellen annak kiderítésére, hogy van-e részük az indokolatlanul súlyos kincstári adójavaslatok kidolgozásában.

Farkas Győző pénzügyigazgató és Blaur Gyula titkár, kincstári előadó határozottan van, hogy város adóügyi osztályo-

kon kívül másokat is átszolgáltató volt. De mivel szavahihető férfiak kijelentések dacára azt állítják, hogy az adóügyi osztály csakugyan vétett a város polgárságának tartozó kötelessége ellen, Adler Andor törvényhatósági bizottsági tag a jövő szerdai közgyűlésen e tárgyban interpellációt intéz a polgármesterhez, a akitől meg fogja kérdezni, hogy van-e tudomása az adóügyi osztály vétkes eljárásáról és szándékozik-e a polgárságon ejtett sérelmet példásan megtorolni.

A most folyó adókiivetési munkálatok bírálatánál mindenben célul tűztük a tiszta igazság kiderítését és ezért ma a valóságnak megfelelő világításba akarjuk helyezni Farkas Győző pénzügyigazgatónak a minap tévesen méltatott szereplését. A pénzügyigazgató az adókiivetési eljárás folyamán olyan magatartást tanúsított, amely nemcsak hogy gáncsot nem érdemel, hanem amely rászolgált a polgárság elismerésére is. Mert Farkas többet tett, mint amennyire hivatali állása kötelezi és amennyit az adózók tőle joggal elvárhattak. Amikor arról értesült, hogy az érdekelt kereskedők a sérelmes adókiivetés megtörténte után gyűlésezni akarnak, maga kereste föl a kereskedők vezető embereit, hogy figyelemztessék az adózókat a bizottság előtti megjelenésre és érdekeik hathatós megvédésére. Nem felel meg továbbá a valóságnak, mintha a pénzügyigazgató azt mondta volna, hogy az újságokra nem ad semmit. Épen egy újságból szerzett s a kereskedők gyűlésezésére vonatkozó értesülés után indította meg a kereskedőknek érdekeik megvédését célzó mozgalmát és maga is valamennyi aradi lapot járattja, hogy az aradi polgárság viszonyairól és körülményeiről közvetlenül tájékozódhassék.

Az adókiivetéssel kapcsolatos eseményekről, a szenzációs fordulatot képező fegyelmi vizsgálatairól, valamint az illetékes tényezőknél az egész adóügyet megvilágító nyilatkozatokról az alábbi tudósítás számol be:

Lócs és Kilenyi fegyelmi vizsgálat.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma beszélgetést folytatott Lócs Rezső adóügyi tanácsnokkal, aki a városi adóügyi osztálynak az adókiivetésben való szerepéről az alábbi nyilatkozatot tette:

— Az Aradi Közlöny mai számában megjelent cikk után kötelességemnek tartottam szabadságidőm megszakitásával Aradra sietni és személyesen meggyőződni annak a vádnak alaposágáról, mintha a hóhár munka elvégzésére oly hatósági közeg nyújtott volna segédkezet, aki első sorban van hivatva a város polgárságának érdekét megvédeni. Kilenyi János tb. főszámvevő kíséretében fölkerestem Blaur Gyula pénzügyi titkárt és azt a kérdést intéztem hozzá, vajjon az a hír nem az adókiivető bizottság tagjainak köréből szivárgott-e ki? Blaur kijelentette, hogy soha a bizottsági tárgyalások során ilyesmi a teremben el nem hangzott, sem ő, sem a bizottsági tagok olyan véleményt nem nyilvánítottak, mintha mi készítettük volna a javaslatokat.

Ezután Kilenyivel együtt elmentem a polgármesterhez és megkértem, hogy az ügy tisztázása végett ellenem és Kilenyi ellen, mint az ügyosztály két vezetője ellen rendelje el a vizsgálatot és a vizsgálat során hallgassa ki mindazokat, akik az ügyosztály közreműködésére vonatkozó gyanút táplálják. Ugyancsak ez a vizsgálat van hivatva kideríteni azt is, — ami utóvégre nincsen kitérve — hogy az adóosztály va-

lamelyik közege egyik vagy másik irányban adott-e információt a kincstárnak, illetve pénzügyigazgatóságnak, dacára annak, hogy én határozott utasítást adtam, amely szerint az osztály egy lépéssel se menjen túl azon a kötelességen, amelyet a törvény előír. Nem akarok nevetek említeni, de őszintén bevallom, hogy vannak polgárok, akik nyíltan hangoztatják a föntebb leírt gyanu alaposágát.

Mint hogy továbbá arról értesültem, hogy a szerdai közgyűlésen ebben a tárgyban meginterpellálják a polgármester urat, kötelességemnek tartottam egy terjedelmes jelentésben a polgármestert a dolgok mibenállásáról informálni. Ez adatok alapján a polgármester — nézetem szerint — olyan választ fog adni a közgyűlésnek, amely egyfelől megnyugtatja a kedélyeket és másfelől helyreállítja a megvádolt tisztviselők megsértett reputációját.

Amikor megtudtam, hogy ki fogja meginterpellálni a polgármestert, fölkerestem az illető bizottsági tagot és sikerült is őt személyében meggyőzni a való tényállásról, nevezetesen arról, hogy az adóosztály nem szegte meg kötelességét. De mert az illető nem hivatalos helyről ugyan, de egész határozottsággal hallotta a vádak az adóhivatali közegével szemben, szükségesnek tartja, hogy az ügy a polgármesteri nyilatkozat formájában tisztáztassék.

Az adóügyi osztály köteles lévén a házbérre, üzleti bérre, a kis- és nagykorú családtagok és a segédek számára vonatkozó adatokat a pénzügyigazgatóságnak rendelkezésre bocsátani, ezeken az adatokon kívül másokat át nem szolgáltatott és ezért teljes bizalommal nézek a fegyelmi vizsgálat elé. Hiszem, hogy rövid időn belül napnál fényesebben be fog igazolódni, hogy az adóügyi hivatal közegei és első sorban én, aki magamra vonatkoztatom a cikket, nem szegtük meg azokat a kötelességeket, amelyekkel mint a város választott tisztviselői a város polgárságával szemben tartozunk.

Interpelláció a polgármesterhöz.

Adler Andor törvényhatósági bizottsági tag az alábbi nyilatkozatot tette az adókiivetések ügyében:

— Amikor a fűszerkereskedők 14 tagu küldöttségét a pénzügyigazgató elé vezettem, tulajdonképen csak eleget tettünk az ő meghívásának, mert az Aradi Közlöny első cikke által figyelemessé téve elégedetlenségünkre, föl akart bennünket világosítani arról, hogy sem a kincstárnak, sem neki, mint ennek képviselőjének, nem érdeke az adókat emelni. Nem pedig azért, mert egyrészt az ez idő szerinti gazdasági viszonyok nem indokolják az adóemelését, másrészt és főleg azért, mert a minisztérium szigorú utasítást adott oly irányban, hogy az adókat ne emeljék. De különben is, ha az egyes adózók adól emeltettek, ebben sem a pénzügyigazgató, sem az előadóként szereplő titkár nem hibás, mert ez csak javaslatot, kérelmet terjeszt a bizottság elé, amely kérelmet mérlegelni, azt elfogadni vagy elvetni és kizárólag a bizottság föladata. A pedig mindenkitől függetlenül intézkedő és ténykedésért senkinek sem. Maga a pénzügyigazgató sem határoz burkolt formában még csak említést arról, mintha a javaslatok elkészítésében városi adóügyi osztály — természetesen mind, leszámítva a minimális adóalap megállapításához szükséges adatokat — segédkezet nyújtott volna.

A pénzügyigazgatótól Blaur Gyula előadóhoz mentünk, akinél Fejér Gyula elmondta, hogy szavahihető és állításaiért helytálló férfiak szerint az adókiivetés alapját képező javaslatok a

városi adóügyi osztályban készültek és ezek a javaslatok adták át a pénzügyigazgatóság megbízottjának, aki azokat változatlanul terjesztette a bizottság elé.

Dacára annak, hogy Blaur titkár mindjárt határozottan tagadta, mintha ő akár az adóügyi osztálytól mint olyantól, akár az osztály valamelyik tagjától a törvényszabta adatokon kívül egyebet kért és kapott volna és dacára annak, hogy az osztálynak előkelő hivatalnokai is határozottan kijelentették, miszerint az osztály sem adatokat nem szolgáltatott, sem javaslatokat nem készített: az osztály közreműködését állító urak a leghatározottabb formában föntartják állításukat és mindenkor készek ezért helyt állani.

Ezért megteszem interpellációmát a szerdai közgyűlésen és kérem fogom a polgármestert, hogy a közönség megnyutására és különösen az adóügyi osztály reputációja érdekében indítson vizsgálatot a következő irányban: Igaz-e, hogy a polgárság érdekeinek megvédésére hivatott városi adóügyi osztály készítette az adójavaslatokat vagy adatokat szolgáltatott azoknak elkészítésére.

A pénzügyigazgató az adózókért.

Az adózók érdekében megindított mozgalom kezdeményezője, Farkas Győző pénzügyigazgató, munkatársunk előtt az alábbi kijelentéseket tette:

— Amikor az újságból hétfőn délután értesültem, hogy az adókivetéssel elégedetlen kereskedők kedden este gyűlést akarnak tartani, rögtön Kristyóry János kamarai elnökhöz siettem, aki azonban nem volt hivatalában, majd telefonon magamhoz kerestem Fejér Gyulát és közöltem vele, hogy a kereskedők sokkal okosabban cselekszenek ha elkészített gyűlésezés helyett kedden délelőtt, amikor az ő kivételeik kerülnek tárgyalásra, megjelennek a bizottság előtt és ott megvédik az érdekeiket. Ugyancsak hétfőn délután fölkerestem Sealay Károly bizottsági elnököt is, akinek elmondtam, hogy a bizottság munkálataiban járjon el legjobb meggyőződése szerint, hiszen szabadon mérlegelheti az előadó javaslatában foglaltakat és az adózók által fölhozottakat. A bizottság határozata ellen pedig még mindig ott van a fölszólamlási bizottság, amely tágabb hatáskörben, de ugyancsak függetlenül állapítja meg az adótételeket. A hiba tehát nem a pénzügyigazgatóságban vagy az előadóban van, akinek még szavazati joga sincsen a bizottság döntésénél.

Obstrukció egy mandátum miatt.

(Majd csak találunk módot...)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a nemzetiségi klub elnökeinek, Polit Mihálynak képviselősege erős veszedelemben forog. Hogy miért, megmagyarázza az alábbi híradás, amely szinte hihetetlenül hangzik s amely után igazán nem tudja az ember, milyen szolgálatot tesznek a nemzetnek azok, akik az erőszak eszközeivel dolgozván a nemzetiségi ellen, azoknak sokszor ellenszenves működését esetleg az elnyomottság zománcával vonják be.

Polit Mihály megválasztása után a kisebbségben maradt jelölt hívei panaszszal támadták meg mandátumát. A panasz most a parlament bíráló bizottsága előtt van, amely bizottságnak tagja Olay Lajos is. Olay Lajos ma délelőtt a folyosón találkozott Polit Mihálylyal, aki előzőleg nem ismerte őt s így csak most mu-

tatkozott be neki. Beszélgetés közben szóba került a panasz ügye is, mire Olay kérés nélkül kijelentette:

— A mandátumodat bizony megsemmisítjük!

— Akkoris, ha nincs reá ok? — kérdezte meglepetve Polit.

— Még 24-en vagytok nemzetiségi — felelte Olay, — és te vagy köztük a legveszélyesebb, mert a legnépszerűbb s a legügyesebb vagy. Egyébként légy nyugodt, majd találunk módot a megsemmisítésre.

Ebben a pillanatban haladt el a beszélgetők mellett Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter. Polit Zichyhez fordult s elpanaszolta neki francia nyelven, hogy mit mondott Polit. Zichy azonban vállat vont s nem felelt, mire Polit így fakadt ki:

— Ime, a magam testén kell megállapítanom, hogy igazán nem vagyunk Európában!

A nemzetiségi képviselők, akiknek Polit Mihály még az ülés alatt elmondotta az esetet, nagy izgatottsággal tárgyalják azt. Kijelentették, hogy amennyiben a bíráló bizottság tényleg megsemmisíti a mandátumot, technikai obstrukciót kezdenek.

On revient toujours...

(Chimay hercegnő és Rigó Jancsi.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

Amióta Rigó Jancsi elhagyta a szép Chimay Klára, kezd lehanyatlani szerezecssillaga. Holt hírére keltik s ráfognak, hogy már kiesett a közönség kegyéből, meg baj érte az ujját s a notája sem olyan esábitó, mint annak előtte. Rigó Jancsira most ismét érkezik hír New-Yorkból. A cigányprimás több hónap óta Amerikában hegedül, de zenekarával nem csinált valami fényes üzleteket s a banda szétszéledt. Ekkor már a Harlem Casino is akarta volna szerződöttni a híres cigányprimás muzikusait, de Rigó nem bírta már őket összehozni s így csak néhány zeneszével játszik a new-yorki vendéglőkben.

Rigó Jancsi régi szerelmese: Chimay hercegnő nemrég epedő levelet írt a cigányprimáshoz, hogy térjen vissza hozzá s legyenek ismét boldogok.

Rigó azonban azt üzenté vissza, hogy ő már ezután csak első szerelméhez, hegedőjéhez lesz hű, s a hercegnő csak mulasson továbbra is a szép olaszszal, ő nem bánja. Az olasz azonban féltékeny Rigóra, s nehogy a hercegnő visszatérjen a muzikushoz s a hercegnő epakedésének véget vessen, egy drezdai lapnak megírta azt a szenzációs hírt, hogy Rigó Jancsi meghalt. A drezdai lap nyomán az egész európai sajtó el-síratta Rigót, s a szomorú hír eljutott Marsailles-be is, ahonnan a hercegnő, mint tudvalevő, Pakozdra, ahol Rigó Jancsi édesanyja lakik, elutazott.

Igy történt, hogy Rigó Jancsi miatt két kábel-telegram repült az Újvilágba a napokban: az egyikben anyja kérdezősködik, hogy igaz-e a halálhír; a másikban pedig Chimay hercegnő küldött 100 dollárt a szálloda vezetőségének, hol Rigó lakik, hogy a pénzből virágot vegyenek Rigó Jancsi koporsójára. Miután Rigó él, a pénzt átadták neki, aki nem tudja, hogy viszaküldje-e a 100 dollárt, avagy jótékony célra adja-e? Anyjának pedig hosszú kábel-távíratot küldött, hogy semmi baja sincs és fényes szerződéssel már a napokban megkezdí hangversenyét a Harlem Casino-ban.

Zlinszky István kalandja.

Élet-halál harc a ligetben.

Átszúrt rabló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

A Sue és a Montepin rémregényeibe illő az a kaland, amely Zlinszky István országgyűlési képviselővel, aradi lapkiadóval a napokban megeseett. A képviselőt sötét este a budapesti Városligetben több rabló suhanc késekkel megtámadta és veszedelmes helyzetéből csak úgy tudott megmenekülni, hogy az egyik rablót törős botjával keresztüliszurta. A rendőrségnek ezideig semmi tudomása nincs a dologról.

A szenzációs esetről a következő részleteket jelentik:

A napokban a Gerbeaud-pavillon háta mögött, a Városligetben, a rendőrszem halk nyöszörgést és jajveszékeltést hallott. A sötét bokrok között nem láthatta a jajgató embert és ezért gyufát gyújtott. Egy fiatal suhanc feküdt a fűben, halálsápadtra vált arccal: színes inge aiól szivargott a vér. A rendőr kérdésére csak tompa jajgatással válaszolt. A Gerbeaud-pavillonból piacérek siettek elő lámpásokkal, karjukra emelték az eszméletlen embert és bevitték a pavillon egyik különszobájába. Értesítették a mentőket is, akik megállapították, hogy a szerencsétlen valaki hosszú szurószerszámmal keresztülidőfte. Az ismeretlen ember eszméletlenül feküdt s nevére vagy kilétét nem tudta elmondani. A mentők a Rókuskórházba vitték, ahol most élet és halál között lebeg.

Az ismeretlenről, akinek erős sebláza van, még most se tudják, hogy kiesoda?

A kaland este tíz órakor történt. Zlinszky István országgyűlési képviselő hosszabb sétát tett a Városligetben. Mikor a Gerbeaud-pavillon háta mögött elterülő réthez ért, a fák mögül hirtelen néhány züllött suhanc ugrott ki, akik egy szempillantás alatt körülfogták a fiatal képviselőt.

— Pénzt vagy életet! — kiáltottak rá.

Zlinszky, aki hatalmas atlétatermetű ember, nem ijedt meg a támadástól. Megragadta az egyik suhancot és úgy csapta oda a fához, hogy szinte nyekkent. Az elszánt fickók azonban szintén nem ijedtek meg: előrántották hosszú késeiket és úgy támadtak a képviselőre. Az egyik oly közel ért hozzá, hogy Zlinszkyt az arcán és hátyján megsebesítette. A képviselő ekkor kirántotta törős botját. Legfőbb ideje volt. Az egyik csavargó késével a nyaka felé szúrt. A jó vivó kivédte a támadást és az elszánt suhanc a következő pillanatban keresztüliszurva, jajveszékeltve rogyott a lábai elé.

A többiek most még nagyobb dühvel rohantak az atlétára.

— Most meghalsz! — ordították a fülébe, és gáncsot vetve, sikerült is a képviselőt a földre teperniök.

Zlinszky életveszélyes helyzetben volt. A földön feküdt, de szerencsére a lőr a kezében maradt és a bottal is jobbra balra csapkodott a rablók felé, akik vérben fetrengő társuk, példáján okulva, nem mertek a közelébe menni. Az atléta ismét talpra ugrott s lerázva támadt, most már ő lépett fel támadólag.

A rablók riadtan futottak szét a szélrózsa minden irányában. A képviselő egész a ligeti játéktér határáig üldözte őket. Zlinszky később visszatért az előbbi kalamitás színhelyére, hogy a megszúrt suhancnak segítséget nyújtson. De a rablót ekkor már elvitték a mentők. A képviselő, aki azt hitte, hogy a suhanc csak köny-

nyebb sérülést szenvedett s a saját lábán vándorolt, nyugodtan hazament a lakására s a rendőrségnek sem tett jelentést a rablótámadásról. Nyár idején sűrűn fordulnak elő hasonló rablótámadások a Városligetben.

Zlinszky képviselő sérülései, amelyeket a késszurások okoztak, könnyebb természetűek.

A megvásárolt sajtó.

Hah! Oh!

(Két vezércikk.)

Arad, július 5.

(A *Kukacfalvai Hírlap* vezércikke 1905-ben a januári választások után szeretett képviselőnk, Purosz Edömér ragyogó tollából.)

... A disznók elpirulnak. A farkasok öngyilkosok lesznek szegényletükben. Mert nincs az a kegyetlen orda, aki durvaságban és nincs az a sertés, aki piszkosságban vetekedhetnék a gaz szabadelvű kormányval. Ami állati ösztön agylágyult fejekben megszületik, ami aljasság a szűzi levegőt megfertézteti: mind megnyilvánul a kormány tényeiben, Pfuj! Sót pihá!

Ezek a paralizisben szenvedő hazaárulók piszkos pénzzel közelednek a sajtóhoz. Mert közelednek? Minek? Hogyan? Mikor? Azért, hogy a mammon hatalmával elszédítsenek tisztességben megőszült fiatalembereket. Hogy ragyogó tollak erdejéből védőfalat emeljenek betörésre szánt koponyáik elé. Hogy büzlő szemétdombjaik gomblyukába megfizetett szóvirágokat tűzhessenek. Hogy undorító patkánytermészetüket oroszlándörbe öltöztessék. Hogy csupasz gilisztalelküket pávatollakkal ékesítsék.

Minek a gilisztá orrába a pávatoll? Nem érzik ezek a sötétben röpöködő patkónyal röptelenek az undornak azt a megborzongását, melytől átvonaglik róna, völgy, halom? Nem. Ők nem érzik. Ők nem tudják. Nekik nincs annyi erkölcsi érzékük, mint egy kolerabacillusnak. Hallatlan, gaz, gyalázatos, hitvány merényletük súlyát nem képesek felfogni. Es nekik nem is kell felfogás, hanem lefogás. Mert az őrzőgőt le kell fogni, kényszerzubonyt kell adni reá, hideg vizet kell önteni a fejére. Es fel kell akasztani.

És egyáltalában: teljes erőnkől kiáltjuk a bécsi Burg felé: Még most se mond le? He?

(A *Kukacfalvai Hírlap* vezércikke 1906 júliusában, szeretett képviselőnk, Purosz Edömér ragyogó tollából.)

A hazaárulók még mindig nem nyugodnak. Dühös rőfögésükkel megzavarják a szférák zenéjét. Rágalmuk fekete epéjét ráfröcscentik a kormány hótiszta lelkiismeretére. Lapvásárral vádolják a Nagyokat, a Dicsőket. Dögvész szakadjon szélhűdött potádra! — kiáltjuk feléjük Shakespeare Lear királyával.

Lapvásárlás! Hát mondjuk, hogy igaz a dolog. Mit jelent ez? A sajtó megérdemli a támogatást. A sajtót megfizetni nem bűn, hanem szent kötelesség. A megasztos lángelme fenkőit megnyilatkozása, hogy az új kormány megértette ezt a kötelességet, melyet a korrupció, gaz, régi rendszer emberei elhanyagoltak. A sajtónak módot kell nyújtani, hogy a nemzet érzelmeit tolmácsolhassa. Megélhetést kell nyújtani neki.

És a trachomás szemű, lelkiismeretlen bérenc had ebből ak a tőkét kovácsolni ellenünk. Ebből. Mikor nem is igaz egész dolog, mert a sajtóiroda azt mondja, hogy nem igaz. Hogy mer ez az eszeveszett horda szembe helyezkedni a miniszterelnöki sajtóirodával? Hogy meri azt állítani, hogy a felhivatalos cáfolatok nem szavahihetők?

Mindaz csak hazaárulóktól telik. És ha leleplezés kell, megmondjuk nyíltan: ezek a hazaárulók meg vannak fizetve. Mosdatlan a szájuk. Mosdatlan a lelkük. Szívük fonékán gennyos váladék jelzi a

haza iránti gyűlöletet. Nemcsak a hajunk, de a kalapunk is égnek mered ennyi hitvárság áttára.

Mit köhögnek a bolhák? Talán érzik a tüdővérszt, mely hivatva van kipusztítani őket a föld színéről? Mért kiabálnak erkölcsöt az undok kigyók, akikben nincs egy szemernyi sem a sudárba szökkenő fa merészségéből? Miért kívánnak lovagias öngyűlöletet a vakondokok, kiket már minden párbajkodex diszkvalifikál? Hazudtok, hazudtok, pokol szülöttel.

És egyáltalában: vederemo!

Másolta:

—zab.

A sajtóbotrány. Goluchovski a játéokban. Ujabb leleplezések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 5.

A sajtóbotrányról lavinaszerűen megindult leleplezések egyre nőnek és szaporodnak. A kinos ügy ma még nagyobb hullámokat vert, amennyiben Goluchovski gróf külügyminiszter neve is kapcsolatba került a leleplezésekkel. Lengyel Zoltán és a *Radikális Ujság* igazságuk tudatában folytatják a leleplezéseket, amelyekről az alábbi távirati értesüléseink számolnak be:

Két pausálé — egy évre.

A Radikális Ujság mai számában a következő szenzáció adatokat közli a sajtóbotrány dolgában:

A védekezésnek ama módjával szemben, hogy Kossuth Ferenc és Rónai Mór között nem történt lapvásárlás, csak az államvasuti hirdetések árát — az évi vasuti pausálót emelték fel — döntő tényt tudunk felmutatni a nevezettek ellen.

A lapoknak az államvasuti hirdetésekre a minisztériummal kötött szerződési blankettáiban mindenütt benn van ugyan, hogy a pausálé negyedévi részletekben vehető csak fel, mégis Vörös László kereskedelmi miniszter nemcsak az egész 1900 évre, de 1907-re is kiutaltványozta már Rónai Mór urnak a vasuti pausálót. Ez év februárjában vette fel azt az államvasutak pénztárából. Ez a beígért sajtóper kapcsán az aktákból világosan ki fog derülni. Kossuth Ferenc mégis új szerződést, pausálé felemelést kötött Rónai urral és a múlt hetekben *huszszet koronát utaltványozott ki* újabban az államvasutak költségének terhére és azt június 26-án a Független Magyarország egy alkalmazottja a pénztárból föl is vette. A képviselőház asztalára kell tenni az aktákat. Mert mindezek a tények ott, azokból az okmányokból hajszálpontosossággal kiderülnek. A Szász József képviselő által szombaton előterjesztendő indítványnak is e körül kell forognia, azt hisszük. Mert itt a vesztegetés bizonyítéka.

Vörös László felemelte a „Független Magyarország” — és kérdés, hogy nem-e más lapok — pausálóját is és azonkívül két évre kiutaltványozta. Jón Kossuth Ferenc, ő is felemeli és kiutaltványozza 1908-ra. Vagy talán az 1906. és 1907. évre aktákkal kiutalt, számvérvőségileg elszámolt pénzekre *azt tartja, hogy nem gillt*, mert a darabontok utaltványozták? A „hazafiság” illetően értelmezése igazán jó üzlet.

Lengyel Zoltán mindent fentart.

A Radikális Ujság egyik munkatársa ma reggel telefonon felhívta Abbáziában Lengyel Zoltánt s elmondta neki, hogy Bónitz Ferenc tagadja az ő állításait s hogy milyen formában, ezt majd meglátja az ujságból.

Lengyel Zoltán válasza a következő volt:

— Két dolgot mondtam a „Nap”-nak. Hogy én a sajtóirodába fölmentem, — nem Bónitz személyéhez, hanem ahhoz, aki ott van, s Bónitz ur volt ott — és megmondván neki, hogy miket látok, hallok és s jtek, megkérdeztem igaz-e, hogy szubvencionálva van a Független Magyarország?

Az igenlő válasza azt kérdeztem: bizonyítható is. Hogyne, volt a válasz, szerződésben van foglalva, a szerződés a minisztériumban van.

Ezt állom s ez tény — felelte Lengyel Zoltán. — Különbösen pedig, mert más bizonyítékokból is világos előttem a szubvencionálás, az akták bizonyítják a dolgot. Ezeket követeltem én is, hogy előterjesszék. És nem állítok egy szó valótlanságot sem és nem engedem tévedéssé kapacitáltatni a dolgot.

Goluchovski a játéokban.

Lengyel Zoltán ma nyilatkozatot telefontól Abbáziából, amely Bónitz Ferenc címére adressálva elmondja a Független Magyarország szubvencionálásá ak eddig ismeretlen, de legérdekesebb részleteit, azokat, amelyek Goluchovski gróf szerepét világítják meg ebben a botrányban.

A nyilatkozat szövege a következő:

— Bónitz ur — hivatalnok-emberről értesíthető ez — védekezik. De, mondja Lengyel, kérem, ne engedjék ezt az ügyet más irányba terelni vagy meghamisítani. Megdöbbenő, hogy milyen tisztán látszik a ravasz szándék, hova akarják terelni azt az egyszerű és igaz tényt, hogy a F. M. szubvenciót kapott a kormánytól, Nem az itt a kérdés, hogy mit kaptam én és ki és mit mondott nekem. Az a kérdés, hogy kapott-e Rónai szubvenciót a kormánytól, kifizették-e a szubvenciót, mikor és mennyit kaptak? Erre tessék felelni, ez cáfolja vagy bizonyítsa a sajtóiroda, ne pedig Bónitz uron lovagoljon és ne ragaszkodjék kifejezésekhez, mondatokhoz és szavakhoz. Bónitz ur beszélhet akármit, a tény ez: én megtudtam, hogy a kormány szubvencionálja a F. M.-ot Bónitz megerősítette az én adataimat. Lehet, hogy a kifejezésekre, párbeszédre szavakra, nüanszokra nem emlékszem tisztán. Annyi azonban bizonyos, hogy a Bónitz-féle beszélgetés végső konzekvenciájában meggyőződtem arról, hogy Rónai szubvenciót kapott a kormánytól. Ez a szubvenció lehet 40 vagy 50 ezer korona, szóval kerek szám. Arra ugyanis emlékszem, hogy nem 45 ezer korona. Azt is megtudtam, még pedig Bónitztól, hogy ennek a szubvenciónak írásbeli szerződés képezi az alapját. Ismétlem, hogy a közöttüni lefolyt párbeszéd aprólékos részleteire nem emlékszem tisztán, mert sem tanut, sem gyorsírót nem vittem magammal.

Lengyel ezután elmond a szöveget és jeleket, amelyek miatt látogatást tett a sajtóirodában.

— Ott kezdődött a dolog, mondta Lengyel, hogy a delegáció tárgyalásakor egy cikkben hevesen megtámadtam Goluchovskit. A következő napon pedig a F. M. egy másik vezető cikkében erősen meg volt védelmezve a külügyminiszter. Természetes, hogy ezt nem hagyhattam szó nélkül. Erdeklődve a dolog iránt, megtudtam, hogy a sajtóiroda rendelte meg a Goluchovskit védő vezércikkét. Bécsben érintkeztek lap felelős szerkesztőjével, Perczel Móricossal és vele beszéltek meg, hogy a F. M. védje meg Goluchovskit. Ebben az ügyben kérdést intéztam Perczelhez, aki egész nyíltan megmondta, hogy igenis Goluchovskit a kormány szubvenciója miatt védik meg. Amikor ezt megtudtam telefonon kerestem Abrányi Kornélt, a sajtó

iroda főnökét. Dacára, hogy Ábrányi ekkor nem volt Budapesten, fölmentem a sajtóirodába és mert más nem volt jelen, Bónitzsal beszélgettem az ügyről, aki mindenben megerősítette az én adataimat.

Amit most mondok és amint eddig nyilatkoztam, föntartom egész terjedelmében, föntartom akárki akármit mond, mert az igazság az én részemen van, még pedig megcáfíthatatlanul. Nem lehet Magyarországon józanészű ember, aki azt pihetné, hogy nekem okaim vagy céljaim volnának ezzel a botránnyal. Én teljesen független ember vagyok, nem élek senkitől, nem tartok senkitől. Ha én hazudni vagy ravaszkodni akartam volna, egyszerűen hallgatók a botránnyról, leszálok a F. M. nivójára és szintén megfizettetem magam. De nem tettem ezt, kiléptem a laptól, nyilvánosságra hoztam a piszkos és becsutelt részleteket, mert akarom, hogy kiderüljön az igazság.

Ezzel egyelőre befejeztem nyilatkozataim sorát. Bónitzhoz semmi közöm, az ő személye és szereplése ebben az ügyben jelentéktelen. Nem szabad ő rá terelni a figyelmet és az ő személyére süríteni a világító sugarakat. Másról van itt szó, nem Bónitz urról.

A hivatalos titok.

(Egy furcsa eset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 5

Matzky Károly aradi cukrász, május havában üzlethelyiségében benoid-gáz világítást rendezett be, amelyvel az általa bérelt járdaterületet is világítja. Az aradi légszesz- és világítási társaság amiatt tudvalevőleg panaszt emelt a városnál és hivatkozván kizárólagossági jogára, arra kérte a várost, hogy tiltsa el Matzkyt az utcaterület világításától.

A jogügyi bizottság ma foglalkozott a légszeszvilágítási társulatnak ezzel a panaszával. A kérdés lényege az volt, hogy a Matzky által bérelt terület, járdaterületnek avagy magánterületnek tekintendő-e?

Az ülésen olyan eset fordult elő, amit bajos szó nélkül hagyni. A légszeszvilágítási társulat panaszának felolvasása után, Reichler Károly főügyész ismertette a saját véleményét, majd pedig elővett egy beadványt, amelyben a légszeszvilágítási társulat előadván, hogy véletlenül értésére esett a főügyész véleménye, erre már most reflektál. Azután pedig pontról pontra cáfolta a főügyész véleményét. Az eset kissé különös és legalább is indiskréció rejlik benne. Mi úgy tudjuk, hogy az ilyen szikvéleményt, de egyáltalán semmiféle véleményt nem szokás annak tárgyalása előtt az érdekeltek tudomására hozni. Meg vagyunk győződve arról, hogy az indiskréciót nem Reichler főügyész követte el, hanem valószínűleg hivatalának egyik alkalmazottja. Célszerű lenne megállapítani, hogy ki volt az, aki visszaél a hivatalos titokkal? A mai eset ugyan nem túlságosan súlyos, mert a várost sem érheti belőle kár, ám ha ilyen esetek megtörténhetnek, úgy sohasem lehetünk bizonyosak afelől, hogy nem juttatják-e az érdekeltek vagy illetéktelenek tudomására a város olyan ügyeit, amelyeknek korai nyilvánosságra hozatala árthat a közérdeknek. A jövőre való tekintettel jó volna az e fajta visszaéléseknek gazdájára akadni.

Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

A légszeszvilágítási társulat panaszának felolvasása után Reichler Károly főügyész ismertette véleményét, amely szerint Matzky Károlynak jogában áll az általa bérelt utcaterületet megvilágítani. A légszeszvilágítási társaság kizárólagossági joga csupán a köszönből

készített világító anyagokra ezután felolvasta a légszeszvilágítási társaság beadványát, amely pontról pontra a főügyész véleményét.

Somló Ármin dr. igazat ad a légszeszvilágítási társaságnak, mert a Matzky által bérelt terület járdaterületnek tekintendő.

Salacz Gyula és Robitzek Ágoston dr. rövid felszólalásai után Steinhardt Mór dr. kifejtette, hogy a bérelt terület utcaterületnek tekintendő. Ám ha erre nézve kétség forog is fenn, az bizonyos, hogy Matzky a csövet az üzlethelyiségből az általa nem bérelt járdarész alatt vezette, ehhez pedig semmiesetre sincs joga.

A bizottság végül kimondta, hogy a légszeszvilágítási társaság panaszának helyt ad és Matzky Károlynak a benoid-gázvilágításnak utcai használatától való eltávolítását hozza javaslatba a közgyűlésnek.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Csöppség, szimfónia. (Zóna előadás.)

Szombat: Gyöngyélet, bohózat. Bemutató előadás.

* Kornai Berta vengéjátéka. A jónévű vendégművész ma este az agyonjátszott *Fecskefészék* Pompónette szerepét tornászta végig, helyiely közzel zajos sikert aratva. Volt taps, ismétlés, kihívás és minden, ami jó. Szóval a közönségnek tetszettek Kornai Berta ügyeskedései. Szeretettreméltó volt Nyáray az őrös szerepében, amely egyik legjobb alakítása. A közönség csaknem teljesen megtöltötte a nézőteret.

* A csöppség Fényes Samu dr. nagysikerű vigjátékának holnapi, pénteki előadását maga a szerző is végig fogja nézni. A *Csöppség* holnap is a bemutató nagysikerű szereposztásával kerül színpadra, a címszerepben Bíró Irénnel, Ambró szerepében Hunyady val. A többi szerepeket H. Novák Irén, Bankóné, Várnay, Szathmáry és Kulcsár játsszák.

* Gyöngyélet. Párisban három év óta ugyyszólván megszakítás nélkül játszik ezt a rendkívül mulattató énekes és táncos bohózatot. A *Gyöngyélet* pár hét előtt éppen 800-adszor került színre Párisban. Aradi nagy sikerében is rendkívül bizik a színház igazgatósága s így a darabot teljesen újonnan és stilszerűen állította ki. Rendkívül érdekes lesz a II. felvonás, mely egy kaszárnya legénységi szobájában játszik. Jean Dubois Doubelles, egy elkényeztetett fiatal ember katonának rukkolt be és darabos, kemény katonává lesz. Családja, mely retteg a gyöngye és ideges finért, mindent megkísért, hogy a szolgálatot megkönnyítsék neki, de minden kísérletük balul üt ki, mert az ezredes, kit éppen le akartak kötelezni egy ebéddel, mindentéle malőr éri s maguk ellen haragítják. Az a metamorfózis, melyen az ifjú Jean átmege, képezi a darab tárgyát, mely hatásosnál hatásosabb és rendkívül mulatságos jelenetek egész sorozata.

HIREK.

— Barabás budapesti választása. Budapestről táviratozzák: A VII. kerületben erősen folyik a választási agitáció. A volt Márkus-párt vezetői csatlakoztak az Eötvös-párthoz és ennek érdekében dolgoznak. Barabás Béla volt szavazóinak egy része átment a másik áborba, mert nézetük szerint Barabásnak nem volt szabad az utolsó pillanatig várni az aradi mandátumról való lemondással. Földák Gyula, Barabás pártelnöke ma megtagadta a lovagias elégtételadást Szerdahelyi Henriknek.

— Az aradvárosi adóklivető bizottság f. hó 6-án, pénteken délelőtt 9 órakor a városháza

ka. káposzt. sok és kávé. ben három év ta. állspítandó III. oszt. ről az érdekeltek azzal ér. javaslat elleni kifogásukat ezen írásban vagy szóval előadhatják.

— Lemondó képviselő. Budapesti tudósítójától táviratozza: Czeglér Kálmán, a csákokoronyai kerület függetlenségi képviselője ma bejelentet a házelnöknek, hogy mandátumáról lemond.

— Az osztendei sakkverseny. Osztendéből táviratozzák: Maróczy Géza ma Marschall Frankkal, a fiatal amerikai mesterrel játszott. Mindkét fél korrekt játéka után a játszma remisvel végződött. A magyar mester legveszedelmesebb ellenfelei Schlechter és Rubinstein ma ugyan mindkétten győztek, de ez nem változtat Maróczy dicsőségén, aki még mindig egy egységgel vezet. A mai eredmények a következők voltak: Schlechter nyert Janovszky ellen, Bernstein — Perlis dr. ellen, Rubinstein — Teichmann ellen. Burn szabadnapos volt.

A versenyzők állása a következő: Maróczy 18, Schlechter és Rubinstein 17, Burn 15 $\frac{1}{2}$, Bernstein 16, Marschall 14, Teichmann 13 $\frac{1}{2}$, Janovszky 13 és Perlis dr. 12 $\frac{1}{2}$.

— A sajtó és a posta. A postaküldemények és táviratok lefoglalása és azokról való adatok szolgáltatása tárgyában Vörös László által kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendeletet Kassuth Ferenc visszavonta s új rendeletet adott ki, amelyet az igazságügyminiszter mihez tartás végett most közli az igazságügyi hatóságokkal. Az új rendelet — amint jelentik — *miben se különbözik a régitől*, amennyiben a sajtótermékeket tartalmazó küldemények lefoglalása nemcsak előzetes írott határozattal, személyes megjelenéssel, vagyis előszóval történhetik, hanem — amint a Fejérváry-kormány idejében akárhányszor történt — *távirat vagy távbeszélés útján is elrendelhető*, de a járásbíró, királyi törvényszék (vádtaács), a sajtóbizottság, a királyi ügyészség, illetve rendőri hatóság köteles az alakoszerű írott határozatot a a posta- és táviratbizottságnak utólag megküldeni.

Ezzel kapcsolatban jelenti a *Népszava*: „Az igazságügyminiszter már a legközelebbi rendeletet fog kibocsátani, amelyvel az *éjjeli ügyészség intézményét* újhól életbelépteti. E rendelet dolgában már napok óta folytak a tanácskozások, amelyek most eredményre is vezettek, még pedig olyképpen, hogy a régi, Fejérváry-kormány kiadta rendelet hatályon kívül kerül, ellenben életbe lépnek oly új intézkedések, amelyek a sajtó szabadságát még nagyobb mértékben sújtják, mint a régi rendelet. A rendelet értesülésünk szerint már a legközelebbi napokban, esetleg már holnap publikálják.”

— Barabás Temesváron. Barabás Béla dr. orsz. képviselő tegnap és tegnapelőtt magánügyekben Temesvárott időzött.

— Vaszary nem válaszolt a királynak. A katolikus autonómia ügyéről érdekes dolgot jelentenek. Az autonómia kérdésében egybehívott országos kongresszus, amint ezt mindenki tudja, terjedelmes memorandumban számolt be működéséről annak idején. Ezt az emlékiratot hivatalosan az akkori vallásminiszternek, Wlassics

...att állomáshoz hajtattak. Temesvár felé folytassák, hol anyiskolának vendégei lesznek.

A véres országból. Pétervárról táviratozzák: A cár megbizta Jermolov államtanácsost az új kabinet megalakításával.

Londonból táviratozzák: Tokióból érkezett táviratok szerint Vladivosztokban kitört a katonai forradalom. Az egész helyőrség föllázadt és a katonák forradalmi dalok éneklése mellett járják be az utcákat.

Pétervárról táviratozzák: A дума több tagja jelentést kapott arról, hogy Bialisztokban újabb mészárlást készítettek elő, amelyet azonban idejekorán megghusítottak.

— Polányi kontra Polányi. Budapesti tudósítónk táviratozza: Az igazságügyminiszter a Fejérváry-kormány idejében éjjeli ügyész tisztelet gyakorló Polányi Aladár dr. alügyészt, aki az ügyészség sajtóosztályában a lapok cenzuráját teljesítette — a budapesti büntető járásbíróshoz helyezte át albirói minőségben. Egyben az igazságügyminiszter Bolemann Béla dr. ügyész megbízottól, aki a sajtóosztályban dr. Polányi alügyész mellett dolgozott, az ügyész megbízatási visszavonta s őt is aljegyzői minőségben a büntető járásbíróshoz helyezte át.

— A visszatartott póttartalékosok. Amikor az új kormányt kinevezték, mindenki joggal elvárta, hogy a törvényen kívüli állapot első sebesültjein, a tényleges szolgálatra behívott póttartalékosokon fognak első sorban segíteni. Ez részben meg is történt. De csak részben. Junius harmincadikán hazabocsátották ugyan a póttartalékosok javarészt, de több helyen, így a megszállott tartományokban lévő csapatstelekénél még mindig katonai munderban szenvednek a családos póttartalékosok. Nem elég, hogy a messze Boszniába vitték ezeket a szegény embereket, most még tetejébe haza se bocsátják őket. A szintén bent tartott szekerész-póttartalékosok meg alighanem azzal szolgálták rá erre a különös kegyre, hogy a bakáktól transzferálták őket a szekerészekhez és így kettős kiképzési gyönyörben volt részük. A szegény, sajnálatraméltó emberek még a két heti aratási szabadságot sem kapták meg, hogy elhagyatott családjuknak legalább a téli kenyeret megszerezhessék. De még csak nem is értesítik őket arról, hogy mikor szabadulnak. Elvárja az ország, hogy a kormány ez ügyben haladéktalanul intézkedjék. Minden póttartalékos egyformán szenvedett, lilik is, hogy egy időben szabaduljon a többivel, nem is szólva arról, hogy alkotmányos miniszteriumnak egyetlen, a törvény ellenére behívott póttartalékost sem szabad visszatartania.

— Rosdesztvenszky a hadbírósa előtt. Pétervárról táviratozzák: Hír szerint Rosdesztvenszky tengernagy Kronstadtban, az ellene megindított pör tárgyalása alkalmával bűnösnek vallotta magát és a legszigorubb büntetés alkalmazását kérte, abban a reményben, hogy ezzel az igazságnak eleget tesz.

— Freystädler Flóra szerencséseje. Fiuméből írják: Egy anconai lap híradása szerint a montecarloi játékasztal vendégei között két magyar nő keltett feltűnést. Az egyiknek, akit Schönberg bárónőnek neveztek, nem volt szerencséseje a játékasztal mellett. Igen tekintélyes összeget veszített. Alig távozott Montecarloból Schönberg bárónő, megérkezett egy másik. Ugyancsak bárónő. Születési nevén Freystädler Flóra, nővére egy dús gazdag magyar lovagnak. A bárónő két napig kísértette a szerencsét, még pedig imponáló sikerrel. A bárónő háromszáz-ezer frank nyereséggel távozott Montecarloból

Párisba barátjával, a ki Nizzában ismerkedett meg.

— Koldus részvénytársaság. Amerikai ötletek nemcsak Amerikában teremnek. Ugy látszik, hogy a magyar humusz, amely kedves talaja az acélos szemű búzának, nagystílű szélhámós ötletek termesztésére is be van rendezve. Tíz feleséget tartó kékszakállú itt is akad nem egy, furfangos csalókért sem kell éppen a szomszédba mennünk, mindenféle bűnágazatnak vannak itt kiváló példányai. Minderre természetesen nem vagyunk büszkék, csak egy feltűnően érdekes eset kapcsán mondjuk el a dolgokat, amelyek szükségszerű kinövésai egy élő, fejlődő, lüktető országnak. A legújabb szélhámós eset eredetiség tekintetében páratlan. Désen a rendőrség tegnap egy nagy részvénytársaságot tartóztatott le. A részvénytársaság tagjai koldusok voltak. Egy nyugalomba vonult koldus a főnök, ő szervezte a bandát. A társaságot ő osztja be, ő jelöli ki az utakat, az utcasarkokat ő jelöli ki a koldusoknak. Ő állapította meg, ki legyen a sánta, ki bésza, ki vak, ki süketnéma. Reggel kibocsátotta embereit és azok este átadták az igazgatónak a keresetet, aki őket ezért lakással, étellel és rongyokkal látta el. A feleséget félre rakták, hogy a teljesen kivénült koldusoknak legyen tőkájük, ha már koldulni nem tudnak. A fantasztikus társaságnak már kis vagyonszáma is volt. Nagyszabású terveket azonban teljesen elvágta a rendőrség beavatkozása. A süketnéma most jajgatva szidják a szigorú rendőrséget.

— Felvétel az aradi tanítókonviktusba. Az aradi tanítókonviktusban még huszonöt üres hely van. Midőn a vidéki szülők figyelmét ezen minden követelménynek megfelelő intézetre felhívjuk, megemlítjük, hogy a konviktusba közzép, felső kereskedelmi, polgári fiu, fa- és fémipariskolába, valamint a tanítóképző intézetbe járó tanulók vétetnek fel. A felvételre vonatkozó bélyegmentes folyamodványok Kovács Vince ügyvivő elnök címére (Arad, polgári fiúiskola) küldendők, aki részletes felvilágosítással szívesen szolgál.

— Bünvádi följelentés Buffalo ellen. A szegedi rendőrségen tegnap délelőtt megjelent egy Weber Frigyes nevű bécsi vendéglős, aki lopás miatt följelentést tett W. F. Cedy ezredes, művészi nevén Buffalo Bill ellen. Weber elmondta, hogy a körutazó amerikai lovaskirály tőle ezer darab sörös poharat lopott el. Buffalo ugyanis Bécsben Webernek adta bérbe intézetének büféjét és amikor Bécsből eltávoztak, Buffalonál 1000 darab sörös pohara maradt. Budapesten erről meggyőződött és egészen Szegedig üldözte Buffalót. A panasz folytán Temesváry Géza dr. rendőralkapitány kiment a löverseny-téren levő sátorba s beszélt a direktorral, aki kijelentette, hogy a vádból egy szó sem igaz, hanem Weber meg akarta őt zsarolni és azért tette a följelentést.

— Nekem 280 millió forintnyi vagyonom van. — mondta az amerikai reklámhős — hát csak nem fogok 1000 sörös poharat ellopni.

Az alkaptány megvizsgálta az ügyet és megállapította, hogy nem történt lopás. Be is szüntette a bünvádi eljárást, amire a bécsi vendéglős még délután elutazott.

— Pályázat az építészeti felügyelői állásra. A polgármester a városnál megüresedett építészeti felügyelői állásra pályázatot hirdetett. Az állás évi 1800 korona törzsfizetés, 380 korona lakbér és a csatornázási fűtőház ellenőrzéséért járó 100 korona tiszteletdíjjal van javadalmazva. A pályázóknak az építészet terén gyakorlati ismeretekkel és a fogalmazásban jártassággal kell bírniuk. Az állás betöltésénél a már szolgálatban álló városi alkalmazottak, amennyiben a követelménynek megfelelően képesek, előnyben részesülnek. A kérvények július 7-ig nyújtandók be a polgármesterhez.

...er...
...st eddig...
...alóvá, hogy...
...aszary bíboros pri...
...ómia kérdéséről. Je...
...a dolog, hogy Apponyi Al...
...és közoktatásügyi miniszter...
...st intézett Vaszary Koloshoz, hogy...
...enyét az autonómiáról az ügy érdekében...
...aladéktalanul terjeszse a király elé.

— A képviselőház katonai tolvajai. Budapestről táviratozzák: Tóth János, a képviselőház háznapja ma terjesztette be jelentését a képviselőház vagyoni állapotáról. A háznapja a jelentésben elmondja, hogy a folyó év, február hó 19-ikén a budapesti államrendőrség és katonaság, betörve a képviselőházba, birtokába vette annak ingóságait, elfoglalta helyiségeit és kivette kezéből a képviselőháznak rábizott összes ingó és ingatlan vagyonát. Átiratára azután a belügyminiszter két számvevőt küldött ki, a kikkel együtt a következő hiányt állapította meg: egy nagytű üveg, egy rézgyufatartó, egy bronz vágókés, egy nikkell toltitástító, két jegyzőtábla, egy bronznehezék és két hőmérő. A ház egyéb ingó és ingatlan vagyonát teljesen rendezés és hiánytalanul megvolt.

— Wekerle Bécsben. A „Bud. Tud.” jelenti: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma este két napi tartózkodásra Bécsbe utazik, hogy a kvótaküldöttség és a delegáció ülésén jelen legyen. A magyar és az osztrák kvótaküldöttség holnap, pénteken délelőtt 11 órakor ülést tart, míg a magyar delegáció záróülése előreláthatólag szombaton délután 3 órakor lesz. Wekerle Sándor miniszterelnök alkalmasint szombaton este tér vissza Budapestre.

— Széchenyi István sirrablója. Sopronból táviratozzák: Ságh községben, a Hohenlohe hercegek családi sirboltjában sirrablás történt. A rablással Rassipovics Ignácot gyanúsítják, a a cenki Széchenyi sirbolt betörőjét, aki már régebben követhette el ezt a sirrablást, amelyet most csak véletlenül vettek észre. A tettes feltörte Hohenlohe Chlodvig koporsóját és onnan több apró ékszert vitt el, amelyeket Szombathelyen értékesített.

— Sepsiszentgyörgyi leányok Araden. Az aradi polgári leányiskolának ma kedves vendégei voltak. A sepsiszentgyörgyi áll. polgári iskola 25 növendéke igazgatónőjük: Zayonné Störgele Adél, valamint tanítóik: Csintás Lajosné, Bodor Ida, Sedsz Mária, Zayon Adél és Böjthe Géza ev. ref. lelkész kíséretében hosszabb társasutazást tesznek az Al Dunára. Újokban először Araden állapodtak meg, ahová reggel 8 órakor érkeztek. Az állomáson Decsnyé F. Etelka, Marinkotits Mária és Tanzi Mária polgári iskolai tanítónők várták a vendégeket, kiknek kalauzolása mellett a vértanúk szobrát tekintették meg. Onnan a polgári leányiskolába mentek, hol Benedek Etelka, Grossné P. Anna és Urszics Darinka tanítónők fogadták. A dejeuner a legkellemebb hangulatban folyt le s utána kocsin a vesztőhelyhez hajtattak. Itt az egyik leányka társai nevében néhány szó kíséretében élővirág bokráttával ékesítette fel az emlékoszlopot. A szomorú emlékü nap eseményeit e helyen Urszics Darinka tanítónő beszélte el röviden, szűk keretben. A vesztőhelyről a polgári leányiskolához, innen aradi ko-

TÖRVÉNYEK

§ Müller kontra Schröder. M.

— Buffalo jön. John M. Burke őrnagy, Buffalo Bill régi kísérője ma megérkezett Aradra. Az őrnagy biztosít arról, hogy Aradon rendezendő mutatványaik ugyanazok lesznek, mint a berlini, londoni, párisi, római és budapesti volt s hogy a műsorból nem hagynak ki semmit. Buffalo Bill már ez előtt 16 évvel volt egyszer Európában, most azonban kétszer annyi a társulatának személyzete és lovainak száma. A különböző fajok, melyek képviselve lesznek: indiánusok, japánok, ke ákok, arabok, mexikóiak stb. A Vásártéren 12.000 személynek ülőhelyet készítenek, a naptól védve, vízmentes ponyvasátor alakjában, minnek következtében az előadások kedvezőtlen időben is megtarthatók. A viágítást a térsulat maga eszközli 25.000 lóerejű saját gépezetével. Az esti előadás tenát éppen olyan, mint a nappali. A társulat mutatványai nem hasonlíthatók össze egy cirkuszéval, mert azt teljesen fölulmulják kivitelben és érdekességben. Buffalo Bill nem fog többé visszatérni Európába, ennélfogva ilyen látványosságban a közönségnek talán soha sem lesz többé része. Belépőjegyek kaphatók Buffalo Bill megérkezése napján délelőtt 9 órától kezdve.

— Kezddik a vadászat. Az aratás idejével lekerülnek a szegről a vadászfegyverek s e hó közepe táján már megindul a fűrjezés, récézés. A fiatal vizslákat most vezetik be, hogy már az augusztus hó elsejével megkezdődő fogoly- és fácán-vadászat s 15-én felszabaduló, nyúlászához használhatókká váljanak. Aradmegyében ahhoz képest, hogy soha se volt valmi különösen gazdag apró vadban az állomány, az idén elég erős volt a szaporulat s így a vadászok kedvteléssel járhatják a mezőket: kerül vad a fegyveres elé. A Maros és Kőrös árterekben, a nádas rétekben, berkekben tókés, maláta és csörgőrece bőségesen mutatkozik. Fűrj évről évre kevesbedik, ugylátszik, hogy a vonulás idején délen csapatostul, tömegesen fogdossák össze. A nyul szaporulat kedvező.

— Vízet a kutyának! Ezen figyelmeztetés minden kutyatulajdonosnak szól. Tudvalevő, hogy a kutya nem izzad a bőrén át, hanem nagy hőségben gyorsan kell lélekenle. A tüdőnek eme gyors működése természetesen hamar kiszáritja a géget és nagy szomjúságot von maga után. Töltsünk tehát napjában többször friss vizet a kutyának, mert ezt nemcsak az állat egészsége kívánja így, hanem az ember biztonsága is. Mert tény, hogy veszettség többnyire a víznek nélkülözéséből keletkezik.

— Vasut Kikindától—Aradig. A m. kir. államvasutak Nagyikindán állomásából kizágazólag Nákófalva, Bánátkomlós, Kisösz, Bogáros, Varjas, Székesut, Munár, Fónlak, Ujvinga, Uj-bodrog és Zádorlak érintésével Ujarad — Aradig tervezett h. é. vasut közlgazgatási bejárása f. hó 8-án tartatott meg Képesy Árpád dr. miniszteri osztálytanácsos és Bene György felügyelő vezetése mellett, a m. kir. államvasutak igazgatóságának, a szegedi üzletvezetőség és az érdekelt hatóságok és nagybirtokosok részvételével. A vasut által érintett vidék képviselői lelkesedéssel fogadták a rég vajdó vasut ügyében bekövetkezett nagy haladást. A vasut mostani engedélyese Kraushaar Károly temesvári bankigazgató.

— Rövid hírek A csanádi egyházmegye nemrég főszentelt lelkészei vasárnap a következő helyeken tartják első szentmiséjüket: Fábán Dénes Zsombolyán Káplár Kárpoly segédlete mellett, Naszódy József Nagyikindán Telbisz János segédletével és Grozman János Dettán, akinek manuduktora Lichtfusz Károly apátplébános lesz — A hódmezővásárhelyi határban levő gróf Károlyi Antal főle földetekt ön kentes árverésen adják el. Egy egy holdjéért ezer koronánál is többet adnak a vásárlók, tulajnyomó-részt vizsgálják. — Szarvasról jelentik, hogy a báró Königswarter főle csabacsüdi uradalom parcellázás céljaira való megvétele befejezett dolog. A birtok vételára közel hét millió. A birtokot a szarvasi kizgadzák részére parcellázzák.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

lékezetében lehet az aradi újságolvasóknak az az erős hírlapi polemia, amelyet évvél ez előtt Müller Károly, a Függetlenség akkori főszerkesztője és Schröder Béla, az Arad és Vidéke volt szerkesztője folytattak és amelyben Schröder sértő modorban írt Müller Károlyról. Müller erre becsületsértési és rágalmazási pört indított az aradi törvényszéknél Schröder ellen. A pört ma tárgyalta a törvényszék Köller János elnöklété alatt. Schröder azzal védekezett, hogy a lapnál elfoglalt állása folytán volt kénytelen Müllert megtámadni. A bíróság Schrödert rágalmazás vétségében bündönek mondta ki és ezért száznegyven korona pénz büntetésre ítélte. Az ítélet ellen mind a két fél felebbezett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A Nádasdy grófok szociálpolitikája.

Arad, július 5.

Tavaly Nádasdy Ferenc és Nádasdy Tamás grófok, kiknek Aradmegyében is vannak nagy uradalmak, a birtokaiken alkalmazott cselédek fizetését rendezték. A rendezés folytán uradalmakban a cselédség fizetése és járandósága pénzértékre átszámítva, hatszázharminc korona. Így a cselédség törzsére a háromszáz koronás országos átlagot több mint kétszeresen meghaladja. A Nádasdy grófoknak most egy újabb intézkedése lép életbe. Ugyanis az őstől kezdve az uradalmakban alkalmazott minden cseléd, kisbéres, ostoros és bojtár ötödéves korpótlékban részesül.

A tervezet szerint a cseléd, vagy bármely alkalmazott, ha egyhuzamban öt évig szolgált, vagy a jövőben szolgálni fog, végezzen bármiféle munkát, vagy töltsön be bármilyen állást, állandóságával rászolgált arra, hogy korpótlékban részesüljön. Ennélfogva valamennyi alkalmazott már az 1906. évre is korpótlékban részesül és pedig, akinek 1906. év december 30-án betöltött öt évi szolgálata van, a betöltött öt évi állandó szolgálat után tíz korona. A korpótlék minden öt évben öt koronával emelkedik s negyven szolgálati év után negyvenöt korona. Negyven évi szolgálata után, ha szolgálatra nem alkalmas, — véletlen szerencsétlenség esetén tíz évi szolgálata után is — a körülmények mérlegelésével, a tisztség meghallgatása és javaslata után, esetről esetre megállapítandó, a megélhetésre elégséges, vagy gabonában, vagy készpénzben adandó segítségben részesül.

Ily díjban részesülnek a vagyontalan özvegyek is, ha munkaképes gyermekük a gazdaságban nem lenne, avagy a munkásgyermek fizetése a megélhetésre nem elég. A korpótlékhoz járul még a gyermeksegítség, a melyben az egynél több gyermekkel bíró cselédek részesülnek. Ugy a korpótléket, mint a gyermeksegítséget karácsonykor osztják ki.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Köldöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 5

Amerika 1 1/2 magasabb. Kínálát és vételkedv korlátolt. Elkelt 25.000 métermazsa buza jól tartott árakon. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.63—7.64
Rózs októberre	7.92—7.93
Zab októberre	8.50—8.51
Tengeri júliusra	6.21—6.22
Uj tengeri 1907-re	5.67—5.68
Aprilisi buza 1907-re	6.62—6.63

Záróidő 6 óráig:

Buza októberre	7.63—7.64
Rózs októberre	7.92—7.93

La.
Rima.
Osztrák-u.
Közuti vasut.
Városi villamos
Erzsébet szanatórium
Erzsébet szanatórium sor.

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Julius 5. —

Magyar cselédnél: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 112—114 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 118—119 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 121—123 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm sulyban 123—124 fillérig. A hírtól sortézislet irányzata: Csöndes.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1906. évi június hó 10-től. —

ARADRÓL INDUL	ARADRA ÉRKEZIK
Budapest felé:	Budapest felől:
Nagyváradra reggel 5:09	Személyvonat reggel 6:05
Gyorsvonat reggel 8:18	Személysv. tv. reggel 9:10
Személyvonat d. e. 11:25	Gyorsvonat délután 12:12
Gyorsvonat délután 4:16	Személyvonat d. u. 3:29
Személysv. tv. d. u. 4:51	Gyorsvonat este 6:54
Személyvonat este 9:30	Szv. Szolnokról este 9:—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6:35	Radnáról reggel 7:43
Gyorsvonat délután 12:22	Gyorsvonat reggel 8:08
Soborsinig délután 2:30	Személyvonat d. e. 10:50
Személyvonat d. u. 4:02	Radnáról délután 2:29
Gyorsvonat este 7:04	Gyorsvonat délután 4:01
Radnára délelőtt 10:15	Személyvonat este 8:50
Radnára délután 5:51	Radnáról este 6:25
Piskire este 10:—	Piskiről reggel 4:45
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6:15	Vegyesvonat d. e. 10:48
Személyvonat d. u. 12:17	Személyvonat d. u. 3:42
Vegyesvonat délután 5:—	Személyvonat éjjel 10:59

— Érvényes 1906. évi június hó 10-től. —

ARADRÓL INDUL	ARADRA ÉRKEZIK
Szeged felé:	Szeged felől:
Szegedre gym. r. 6:25	Mezőhegyesről hm. r. 5:53
Szegedre sv. reg. 7:15	Szegedről vv. reggel 8:12
Szegedre hm. de. 9:30	Szegedről hm. de. 11:04
Szegedre hm. de. 11:10	Mezőhegyesről hm. du. 3:34
Szegedre gym. du. 12:18	Szegedről gym. du. 3:52
Szegedre hm. du. 1:40	Battonyáról hm. du. 4:50
Battonyára hm. du. 2:52	Battonyáról hm. este 5:56
Szegedre vv. du. 4:11	Szegedről sv. este 7:48
Mezőhegyesre hm. e. 6:14	Szegedről gym. este 9:04
Brád felé:	Brád felől:
Csermőre hm. reg. 4:40	Csermőről hm. reg. 7:23
Brádra gym. reggel 6:20	Brádról gym. de. 8:03
Brádra sv. reggel 6:35	Brádról vgy. de. 10:44
Gurahoncra hm. de. 8:37	Borosjenőről hm. de. 12:—
Pankotára hm. de. 10:57	Brádról hm. délután 1:47
Brádra vgy. du. 12:27	Pankotáról hm. du. 3:18
Borosjenőre hm. du. 1:52	Brádról gym. du. 3:57
Gurahoncra hm. du. 4:06	Brádról hm. délután 5:33
Brádra gym. du. 4:56	Borosjenőről hm. este 7:43
Borosjenőre hm. este 6:59	Brádról sv. este 8:52
Kétegyháza felé:	Kétegyháza felől:
Kétegyházára hm. T. 6:06	Kétegyházáról hm. de. 8:33
Kétegyházára hm. du. 5:45	Kétegyházáról hm. e. 9:13

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt megzavarja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszesz” és ezekre menő elismert levél bizonyítja, hogy néhány szori használat után megszüntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticallaboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész úrnál. 1100
Kegezős Gyula kereskedő úrnál.

... 16-tól
... 8410 korona
... 1954640 kilo
... 23 fillér, 1906. ja
... 36461980 kilogram, be
... 42 fillér, 1905. január 1-től
... 28769280 kilogram, bevétel 27229
... fillér.

NAPIREND.

Julius 6. Péntek. Róm. kath. naptár: Domin. — Pro-
testáns naptár: Izaiás. — Görög-keleti naptár (június 23.):
Agrippina. — A nap két 4 óra 9 perckor, nyugszik 7 óra
58 perckor.
Időjelzés. A központ meteorologiai-intézetnek Arad-
ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő idő-
járás várható: Meleg, zivatarok.
Julius 7. Az aradi turista-egyesület tulipán-estélye
Kovácszán (Deák féle szinkör.)
Julius 8. Az aradi atletikai klub viadala (Török
Gábor-utcai sporttelep.)
Julius 9. Arad megye törvényhatósági-bizottságának
rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.
Julius 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Julius 15. Az országos szállóltványtelep részvény-
társaság főszámolás alatt közgyűlése délelőtt 11 órakor
(Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

CSARNOK.

A megmástitott jövő.

Irtá: Csuka Ferenc.

Egy-két sarkantyupengés. Inasom köszön-
nekik. Hallom, amint beteszli utánuk az elő-
szoba ajtaját. Elment a két huszárkapitány.
Ó, ültéség.
Barátom mind a kettő. Évek óta velük
lumpolok és kártyázom. Es most idejőnnek.
Nyugodtan elszívják a garattáimat, hiszen nem
az ő bőrükön van szó. Még kell vere-
kednem.
— Szép párbaj lesz öregem. Neked való.
Viski Ferkó az ország első céllovója, — de te
sem vagy amatőr. Mondhatom, lázba ejtetted
az egész kaszinót.
Blazirtan kellett mosolyognom. Csak nem
árulhatom el nekik, hogy irtózom ettől a pár-
bajtól? Es nincs a világon senki, a kinek ezt
be merném vallani. Most látom, hogy csak kor-
rektül fészült, jól ruházódó, előkező modoru bá-
bukkal vagyok környozve; de barátom, egy
bizalmas, igaz barátom nincs! senki sem ár-
vább nálam.
Es én érzem, mit kellene tennem. Viskit
főlkérésni és őszintén megkövetni. Edes Ferkó
barátom, részeg voltam. Egy szeszőly, valami
démoni hatalam őrlített meg, hogy felugorjam
a kártyasztal mellől és minden ok nélkül ar-
cu csapjalak. Tudhatod, hogy mindig becsültük
egy mást. Soha köztünk harag nem volt. Nem
érek semmit, nem bírom megmagyarázni.
Megőrültem. Hidd el, niacs meg a józan eszem.
A sors akarta. A végzet akarta. Hidd el, edes
Ferkó barátom, a végzet akarta! Én nem akar-
tam. Küzdöttem, birkóztam a démonnal. De ott
állt a hátam mögött. A fülembé sugta a rémes
jósíatot, hogy egy éven belül meg kell halnom
és az év lejár. Holnap lejár! Keresd halálot!
A démon belenyúlt a szívembe, — felkavarta
bennem a véremet, . . . és ekkor történt, hogy
nagyot ordítottam és megütöttelek. Téged je-
lölt ki a sors, hogy végezz velem, hogy vég-
rehaajtsa a jósíatot. Neked kell rámküldenem a
halált. Még oly fiatal vagyok, edes Ferkó, —
ugy szeretnék élni, — ne öl meg! Mondd,
hogy megbocsátasz. Bocsánatot kérek.
Ezt kellene tennem. Igen. Szórol-szóra így.
Belátom. Ez a helyes. De a démon a szívemen
tartja a kezét és nem enged, hogy ember le-
gyek! Nincs akaratom. Eszköze vagyok a
sorsnak. Mennem kell a halálba. Egy szavamba
kerülne és enyém maradna az élet. Es ezt a
szót, bárhogyan őhajtóm, akarom, — nem bí-
rom kimondani.
Es ha pénzemet mind magamhoz venném?

... induló gyorsvonat.
... Valahova messze. Uj
... de sohasem térnek vissza.
... uri dolog
... miért legyenek? Erdemes? Hát sze-
... nek engem? Irtozatos. Most látom, hogy
... senki se szeret. A félelmes kártyást, a szivte-
... len szoknyavadászt senki se szeret, csak irigyli.
Tehát gyűlölnék.
Es megöitem egy embert! Fiatal volt a
szegény. Elcsábítottam a feleségét és aztán le-
lőttem, mint a kutyát. Hol itt az igazság? Ez
volt az első párbajom. Tönkretettem egy bol-
dog házaseletet; megöitem egy erős, okos fia-
talambert: — és nem akasztottak tel; nem!
Innen kezdődött a karrierem. Mindenki
előre köszönt; akkora hitelem lelt a kártyában,
amikor akartam s úgy nyertem ennél fogva,
a hogyan akartam; az asszonyok pedig keres-
tek az ölelésemet.
Most erről le kell mondani. Elszőköm.
A fiuk rámsütik, hogy gyáva gazember va-
gyok; az asszonyok megutálják emlékemet; és
mit fog mondani az inasom, — ha keresnek?
Mégis elszőkém. Inkább, mint meghalni.
De nem bírok. A démon szivemen tartja a ke-
zét. Gunyosan suttozja: . . . Ugy éltél, mint
egy ur; ugy is halj meg. Nesze nekad, uri
élet! Itt a büntetés. Gyilkoltál? Asszonyokat
csábítottál? Most meghalsz. Szép temetésed lesz.
A kaszinó elnöke rövid, de előkező beszédet mond
koporsód felett, melyen sok lesz a virág. Kri-
zantémumok. Rózsák. Szekfűk. Lopva surrannak
be ravatalodhoz lefátyolozott arcu szőke, barna,
fekete asszonyok és nefelejcses rejtenek szived
főle . . . Sirnak, zokognak, kezüket tördelik az
asszonyok . . . Az asszonyok! Nem fogod töb-
bé ölelni őket; nem fogsz ilatos hajukkal ba-
brálni, nem fogsz rózsaszínű keblükön pihenni,
— mert meghalsz, mert koporsóba tesznek,
mert kivisznek a temetőbe; — ó, ó, ó: félelem
és gáncs nélküli lovag!
Temetés után a kaszinó társalgójában csak
rólad lesz szó. Megállapítják, hogy igazi gentle-
man voltál életedben és az maradtál halálod-
ban. Mert te vagy a gáncs és félelem nél-
küli lovag . . .
Es ha most kinyitnám az ablakot és
ha belek áltanám a világba: Ide nézzetek! En
nem vagyok gentleman. Mert én félek a ha-
láltól. Kilel a hideg. Vacog a fogam. Semmi
közöm senkihez. En élni akarok, — ehhez jo-
gom van.
A démon szivemen tartja a kezét; a séta-
pálcám után nyulok, . . . és elindulok a ka-
szinóba: két hiénát keresni, akik szivesek lesz-
nek közreműködni abban, hogy a lovagiasság
szabályai szerint megdögöljem.
Fő! a fejet. Ki a mellett! Az utca rámfi-
gyel. Főlteszem az uri góg vas-álarcat: és ér-
zem, mennyire respektálnak. Az asszonyok utá-
nam fordulnak.
Itt megy a gáncs és félelem nélküli lovag.
Hódoljatok. Senki sem tudja, hogy hitványabb
és gyávább vagyok, mint ez a sarki koldus,
aki porig hajolva, alázatosan tartja elém zsi-
ros kalapját. Nesze öreg, egy arany. Imádkoz-
zál érettem!
(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 5. —

Fehér Kereszt szálloda. Weiner Sándor fő-
mérnök Budapest — Hacker Emil mérnök Buda-
pest. — Müller V. A. igazgató Bécs. — Tulbure
György lelkész Nagyszében. — Princz Ignác utazó
és neje Temesvár. — Bruck Salamon magánzó Te-
mesvár. — Deutsch József kereskedő Budapest. —
Hilvert Manó vasuti biztos Budapest. — Hatcsik Ig-
nác máv. főmérnök Budapest. — K. Szende Zsig-
mond máv. főellenőr Budapest. — Offner József
gőzmalomtulajdonos Ada. — Szemző Jenő kereskedő
Törökbecse. — Hepsey Árpád miniszteri tanácsos
Budapest. — Molnár Sándor állami főgimnáziumi
tanár Szeged. — Striegi József állami főgimnáziumi
tanár Szeged. — Sipos Sándor áldozár Szolnok. —
Langer Salamon magánzó Bécs. — Hollner Armin
utazó Budapest. — Friedmann Sándor magánzó
Bécs. — Utnyi József fővárosi vásárigazgató és
neje Budapest. — Polonyi Dezső dr. ügyv. orsz.
képviselő Budapest. — Lang Mór lókereskedő Bu-
dapest. — Reichert Gyula utazó Bécs. — Zech-

meister Béla jogtanácsos Bécs — Csillag Ferenc
utazó Budapest. — Szentpéteri Lukács mérnök
Gyulafehérvár. — Boda L. Pál utazó Budapest. —
Lencsényi Sándor utazó Budapest. — Polák Gyula
kereskedő Ada. — Joanovits Sándor alispán Te-
mesvár. — Mandutz Gyula mérnök Temesvár. —
Elek Tivadar titkár Budapest. — Benedek G. máv.
felügyelő Budapest. — Weiner Armin utazó Buda-
pest. — Rosenblum Manó utazó Budapest. — Li-
schauer Adolf utazó Budapest. — Goldstein Simon
utazó Budapest. — Benedek Ferenc utazó Budapest.
— Szántó Rezső utazó Törökszentmiklós. — Feny-
ves Nándor utazó Budapest. — Glück Manó utazó
Budapest. — Heller Vilmos utazó Bécs. — Várady
Kálmán földbirtokos Temesvár. — Szentiványi László
földbirtokos Temesvár. — Grünzweig Soma utazó
Budapest. — Lantos M. kereskedő Budapest. —
Rónai Ignác utazó Budapest. — Ruckländer Pál
utazó Budapest.

Központi szálloda. Bartha Ignác dr. ügyvéd és
neje Deita. — Beliczay Géza birtokos Békéscsaba.
Scheer Gyula Béla utazó Budapest. — Giraky Péter
plébános Ferencfalva — Márk Endre birtokos és
neje M. Rágec. — Mandel Ferenc gyáros Remscheid.
— Szász Hugó dr. ügyvéd Szeged. — Goldstein
Dávid birtokos Ada. — Klein Bódog főállatorvos
Cegléd. — Békéssy Gyula kárbecslő Budapest. —
Wohlmut József tanár Esztergom. — Ivan Sándor
Mezőhegyes. — Werkner Zsigmond kereskedő
Orosháza. — László Dániel tanár Esztergom.
— Reschenmeyer Károly gyógyszerész Esztergom.
— Weisz József utazó Budapest. — Sonnenschein
Adolf kereskedő Budapest — Spitzer Ignác keres-
kedő Budapest — Jekey Ernő ezredes Cegléd. —
Klausner Jakab kereskedő Budapest. — Deutsch M.
lókereskedő Budapest. — Szabó Lajos sertéskeres-
kedő Nagybecskerek.

Vass szálloda. Karsai Mór Budapest. — Vadas
Ferenc Budapest. — Sebők M. Budapest. — Graner
Adolf Budapest. — Pintér Manó Budapest. — Kurcz
Lipót Bécs. — M. Burke J. London.

Nyári színház.

Pénteken, 1906. évi július hó 6-án

A csöppség.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Dr. Fényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Dengelegi A leánya Ambró Lenczi Mártha, hága	Szathmári Á. Bíró Irén. Hunyadi J. Várnai Jenő. Novák Irén.	A pap A tanító Sára Jutka Parasztfű	Kulcsár L. Ujj Kálmán. Benkóné P. Borbélyné. Benkő Gizé.
--	---	---	--

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

A Mikádó-kertben

esténként

mozgófénykép-előadások.

Ma, pénteken, új műsor:

- Auguszt boszuja, humoros kép.
- Francia regruta betanítása, humoros kép.
- Nagyon szenzációs kép: Az életmentő kutya, 2 előadás, 6 os rollni.
- Szenes legény fürdése.
- Hűtlen asszony tragédiája, szenzációs drá-
mai kép.
- Gépirónó kalandja, mulattató nagy szenzá-
ciós kép, 8. előadás, 8 as rollni.
- Kellemetlen utas, humoros kép.
- Szenzációs halászat, szines kép.
- Vihar áldozata, színezett drámai szenzációs
kép. 4. előadás, 7 es rollni.
- Vak tűzi lárma, humoros kép.
- Elvarázsolt ház, igen mulattató kép.
- Lehetetlen elválás.

A t. közönség szives pártfogását tisztelet-
tel kéri

1754
Szűsz Mór.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város tanyai osztatlan elemi iskolájánál megüresedett rendes tanítói állás betöltése végett ezennel pályázat hirdetik, melyre — miután ott a gazdasági ismétlő iskola létesítése is tervbe van véve, — oly tanító fog megválasztani, ki a gazdasági ismeretek valamelyik ágából tanfolyamot végzett, azok közül a kertművelés és fatenyésztésben jártassággal bír s azokat tanítani is képes. Ezen állással 1200 kor. évi fizetés és megfelelő természetbeni lakás, azonkívül a főnálló fizetési szabályzat értelmében az abban előírt kedvezmények, illetve ötödéves korpótlékok vannak egybekapcsolva. E javadalmazás fejében köteles a megválasztandó tanító az összes tantárgyakat az utasításban és tantervben előírt heti óraszámokban tanítani. Felhívottnak tehát azon okleveles férfi tanítók, kik a 40-ik életévet még túl nem haladták s a fentjelzett állást elnyerni óhajtják, hogy a képesítő oklevelükkel, keresztlevelekkel, gazdasági ismereteikről és eddigi működésükről szóló bizonyítványokkal és magyar honosságukat igazoló okmányokkal felszerelt és kellő bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket f. év augusztus hó 18-ig bezárólag Arad szab. kir. város közszégi iskolaszékhöz címezve beküldjék. Az állás f. év szeptember hó 1-én lesz elfoglalandó.

Aradon, 1906. évi július hó 4-én.

Institutoris s. k. Bonts s. k.
kir. tan., isk. elnök. isk. jegyző.

10587—1906. kb.

Hirdetmény.

Az 1882. évi 6011—179. szám alatt alkotott Gabona szabályrendelet 4. és 7. §-ai értelmében felhívom a gabonakereskedőket, hogy a bevásárlásokkal megbízott egyéneket (ügynököket) a szabályrendelet hivatkozott szakaszai értelmében a nyomtatott bevásárlási jeggyel és e czégtől, melynek részére a bevásárlást eszközözi, azon napra szóló meghatalmazással ellássák, mert mindazon ügynökök, kik ezeket felmutatni nem tudják, a további bevásárlástól eltiltani s a szabályrendelet 8. §-a értelmében 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntettetni fognak.

Arad, 1906. évi június hó 30-án.

Rendőrkapitányság.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

351—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szín- és bérházban Fürst János által bérelt Lloyd helyiség előszobája s clozetja átalakítási munkáinak elvégzése iránt folyó évi július hó 9-én d. e. 10 óráig árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1128 korona 24 fillér.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

A munkákért járó kereseti összeg csak 1907. évben lesz kifizetendő.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta után a fenti záros idő letele előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi június hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

fogl.

Mega-

Minden adózónak érdekében a jövedelmi adót mi módon, mi alapon, sérelem történik, mi uton módon lehet az adózókat minden tekintetben részletesen kioktatni.

Minderről egy igen hasznos tartalmú könyv adózókat minden tekintetben részletesen kioktatja.

A könyvnek ára 1 kor. 60 f. és 1 kor. 80 f. bakt.

gondosan csomagolva, portómentesen küldetik az meg a meg.

Megrendelhető a könyv Szathmáry Sándor kir. pénzügyi tanácsnál Alsókubinban.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról szóló köv. füzetes könyv, ugyanott 4 koronáért szintén megrendelhető.

Ha egyszerre 5 példány rendeltek meg — akkor 20% kedvezmény adatik

3906—1906. tkvi sz.

Hirdetmény.

Kisjenő község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §-b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis az 1907. évi január hó 15. napjáig bezárólag alólirt tkvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi január hó 15. napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a tkv. átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülömben azok, a kik az 1. és 2. pontban körül írt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi január hó 15. napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

Kisjenőn, 1906. évi július hó 4-én.

Tabajdy,

kir. ítélőtáblai bírő.

394—1905. szv. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. földművelésügyi ministeriumnak rendelkezése folytán a nagykorösi, verseczi, békéscsabai, bajai és kis-kun-rosmai m. kir. méntelep osztály részére 1906. november 1-től 1907. október 31-ig szükségellendő kenyér, zab, széna és alomzalma, ágyszalma és keménytüzifa szállításának biztosítása végett 1906. augusztus 16-án délután 1 órakor alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fogyni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulírt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Nagykorös, 1906. július hóban.

Nagykorösi magy. kir. állami méntelep
Parancsnokság.

Ágoktól

Használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 231

Kérem a szépet nem össze-
téveszteni!

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.

1985—1906. kih.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon, 1906. év június hó 29-ik napján 1 darab 2 és fél hónapos fehérszőrű ártány sertés elfogott. A tulajdonos folyó évi július hó 7 napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja. Ha a tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni. Arad, 1906 évi június hó 29-én. Rendőrkapitányság.

Szálloda elladás.

Nagy vidéki városban egy 9 vendégszobás kávéház, vendéglő és verandából álló szálloda 6500 frt ér eladó; fele szonnal, másik fele 50 frtos havi részletekben fizetendő. Forgalom 24000 frt, bér 700 frt. Határozottan jó üzlet. — Ezenkívül kisebb-nagyoba szálladók, vendéglők, fűszer- és rőfősüzletek eladásra és vételre elő vannak jegyezve.

Oberländer Ferencz,
Temesvár-Józsefváros, Kos u. a. u. 23
Telefon 745.

Mindennemű üzletberendezések vétetnek és eladatra. 1746

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható
Pollak Sándor
körkemenozse téglagyárában
Mikalakán, a Radnai-ut végén.
Városi telefon 206—255
Gyári . . . 515.
Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodában, vagy Rákóczy-u. 28. sz. Iskásomon. A téglát vár és fuvarmentesen saját legálmossal házhoz szállítom. — A gyárba látást új mintaművezzel. 84

Mielőtt

kávét vásárolna,
kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,
amely ugy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésben kapható
a városházzal szemben.
Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecséttemmel van ellátva. 1701

Vidéki fogyasztási szövetke- zet részére

üzletvezető kerestetik

fizetés és üzleti nyereség részesedés mellett.
Czím megtudható a kiadóhivatalban. 1588

Permetező javítások elfogadtatnak.

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek legolcsóbb gyártáson áron.
A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, azáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gumimirozott kender-csővek a legolcsóbb árban.

Hönig Otto

királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Aki

szádni kíván
bort, szagorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, szalot, mühelyt, lakást stb. vagy

Aki

szerecséni kíván
birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsi, lovat,

Aki

valamely állat betöltési kíván: legbiztosabban ér szál, ha az
„ARADI KOZLONY”
kís hirdetésit
szavatát használja.

Női ruhakészítési műteremben

ügyes fizetőleányok és egy tanulóleány felvétetik. Kotsis Ferencné Bocskay-tér 8. szám I. emelet.

Arad megyében

egy jó forgalmu fűszerüzlet, ital-mérésli engedélyvel és házzal együtt eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1710

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon, Weitzer János-utca. Telefon 517. 285

Eladó.

Egy teljesen jó karban levő, 6 faültből és 1 kis diványból álló garnitúra eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Egy jó forgalmu fodrászüzlet

elutazás miatt eladó. Czím a kiadóhivatalban. 1761

Gépész,

ki a fűtést elvállalja állandó alkalmazást nyerhet a szapárilligeti gőzmalomban (Aradmegye), aki lovat tud vasalni, előnyben részesül. 1760

Egy ácssegéd

felvétetik. Bővebbet az „Aradi nyomda részvénytársaság” kiadóhivatalában.

Klimatikus gyógyfürdő. GLEICHENBERG Nyári üdülő Idény: Május-október

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb. 2715

Gyógyeszközök: Inhalációs terapia, pneumatikus kamarák, hidegvíz-gyógyintézet, szénsavas fürdők, Fangógyógyimód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szt.-János kut. Remete-forrás

Kimerítő képes prospektussal szolgál. lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

Paulis község tulajdonát képező

nagyvendéglő

haszonbérbe kiadó

6 évi időtartamra
évi 725 frtért.

Szép nagy vendégszobák, nagy csapszék és mézarszék van benne, ezen felül konyhakert, 3 pincze, jégverem és 70 lóra való istálló, nagy állás és téglauddvarral. 1741

Bővebbet **Csont Lajos** nagyvendéglős urnál Paulison.